

PALANSKI

PADE, PADE VAVILON!

Zvonimir Kostić Palanski
PADE, PADE VAVILON

1. izdanje, 2001.

Urednik: **Mr Zdravko Šorđan**
Tehnički urednik: **Srđan Pavlović**
Korektor: **Verica Kostić**
Izdavač: **Punta Niš**

©Copyright by
Zvonimir Kostić Palanski
Lapčevićeva 11, YU-18000 Niš
Tel/fax 018 / 364-414
Mobilni: 063/ 47 40 49
E-mail: palanski @ EUnet.yu

Štampa: **Punta Niš**
Tiraž: 500 primeraka

Zvonimir Kostić Palanski

**PADE, PADE
VAVILON**

**Punta Niš
2001.**

SADRŽAJ

UVOD	5
KULA DO NEBA	9
DRVO DO NEBA	19
ROG DO NEBA	37
NEBESKI SUD - SUDBINA VAVILONA	98

UVOD

Malo je hrišćana danas koji imaju duhovne oči da vide tri anđela kako lete posred neba i objavljuju najsvetanije vesti koje ljudsko uvo može čuti. Vest ove trojice anđela opisana je u Otkrivenju, u 14. poglavlju:

“I videh drugoga anđela gde leti posred neba, koji imaše večno evanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu i jeziku i kolenu i narodu.

I govoraše velikim glasom: bojte se Boga, i podajte mu slavu, jer dođe čas suda njegovog; i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene.

I drugi anđeo za njim ide govoreći: pade, pade Vavilon grad veliki; jer otrovnim vinom kurvarstva svojega napoji sve narode.

I treći anđeo za njim ide govoreći glasom velikim: ko se god pokloni zveri i ikoni njenoj, i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju, i on će piti od vina gneva Božjega, koje je nepomešano utočeno u čašu gneva njegovog, i biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom. I dim mučenja njihova izlaziće va vek veka; i neće imati mira dan i noć koji se poklanjaju zveri i ikoni njenoj, i koji primaju žig imena njena.

Ovde je trpljenje svetih, koji drže zapovesti Božje i veru Isusovu.” Otk 14,6-12.

Ovo su vesti koje treba da odjeknu po celom svetu i da se objave **“svakome plemenu i jeziku i kolenu i narodu”**. Vreme njihovog objavljivanja je poslednje vreme. Na takav zaključak nas navode reči prvog anđela. Najpre, on objavljuje **“večno evanđelje”**, a to je prema rečima Gospoda Isusa Hrista najočigledniji znak posletka. Setimo se šta je Isus rekao svojim učenicima: “I propovediće se ovo evanđelje o carstvu po svemu svetu za svedočanstvo svim narodima. I tada će doći posledak.” Mt. 24,14. Drugo, sam anđeo kaže: **“jer dođe čas suda njegov”**. Čas nebeskog suda prema biblijskim proročanstvima prethodi času Hristovog dolaska. Zato sa početkom suda otpočinje i period u kome Bog podiže tri anđela koji lete posred neba objavljujući svečanim glasom Njegovu volju i Njegov plan spasenja.

Koga predstavljaju ova tri anđela? *Otkrivenje* je proročka knjiga sa puno simbolike. Tako i ova slika trojice anđela ima simboličko značenje. Sama reč “anđeo” znači vesnik ili glasnik. Ako se prisetimo da je Hristos propovedanje vesti evanđelja poverio svojim učenicima (Mt 28,19.20), onda nam neće biti teško da zaključimo da trojica anđela predstavljaju hrišćanski pokret, čija će vest dopreti do svih krajeva zemaljskih. Drugim rečima, ovi anđeli predstavljaju veran Božji narod koji će primiti silu Svetoga Duha i biti Hristov svedok “sve do kraja zemlje” (Dela 1,8). Baš onako kako je to Gospod Isus Hristos i predvideo.

Pored toga što anđeli objavljuju večno evanđelje i pozivaju ljude da se boje Boga i podaju Mu slavu, jer dođe čas suda Njegova, i da Mu se poklone kao Tvorcu neba i zemlje, oni razotkrivaju i sile zla oličene u Vavilonu kao večnom Božjem neprijatelju. Sama reč Vavilon znači “zbrka”. Zbrka i nered karakterišu učenje Vavilona, ali ne i njegov sistem. Vavilon

je savršeno organizovan sa jasno postavljenim ciljem, a to je unošenje zbrke i nereda u hrišćansko učenje i verovanje. Na taj način on s jedne strane iskrivljuje sliku o Bogu, predstavljajući Ga u pogrešnom svetlu, a s druge strane nagoni ljude da služe Bogu na pogrešan način, čime umanjuju Njegovu slavu, ali i svoje dostojanstvo.

Korene učenja Vavilona nalazimo na prvim stranicama Biblije, tačnije u rečima same Zmije kada je prevarila Evu rekavši:

“Nećete vi umreti; nego zna Bog da će vam se u onaj dan kad okusite s njega otvoriti oči, pa ćete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo.” 1. Mojs 3,4.5.

Ova laž se i danas može naći u učenju duhovnog Vavilona. To je učenje o besmrtnosti duše. A oni, koji su se pak gradili bogovima u Vavilonu oduvek su znali šta je dobro, a šta zlo, ali su uvek činili zlo i navodili druge da ga čine. A ono je uvek imalo oblik pobune protiv Boga i neprijateljstva prema Božjem narodu.

U ovoj knjizi obrađena su tri perioda Vavilona, odnosno tri njegova oblika.

U prvom poglavlju, koji nosi naslov **Kula do neba**, govori se o građenju Vavilonske kule neposredno posle potopa u vreme silnoga buntovnika Nevroda, što je bilo znak odbacivanja Boga i svojevrsnog protesta protiv Njega.

Drugo poglavlje, pod naslovom **Drvo do neba**, opisuje oholo uzdizanje Vavilona u vreme silnoga cara Navuhodonosora (6. vek pr.Hr.), kada je Vavilon imao organizovanu državu i važio u istoriji kao prvo svetsko carstvo.

Treće poglavlje opisuje hrišćanski Vavilon. Ovo poglavlje nosi naslov **Rog do neba**, a napisano je na osnovu proročanstava proroka Danila, koja su u potpunosti slikom Vavilona iz Jovanovog Otkrivenja. Danilo je skoro celi svoj život proveo na vavilonskom dvoru i bio u prilici da dobro upozna i mrtve i žive “bogove” Vavilona i da proročkim jezikom najavi onoga koji će se proglasiti bogom usred hrišćanske Crkve, o čemu piše i apostol Pavle:

“Da vas niko ne prevari nikakvim načinom; jer neće doći (Isus - *prim. ZKP*) dok ne dođe najpre otpad, i ne pokaže se **čovjek bezakonja**, sin pogibli, koji se protivi i podiže više svega što se zove Bog ili se poštuje, **tako da će on sedeti u crkvi Božijoj kao Bog pokazujući sebe da je Bog.**” 2. Sol 2,3.4.

Utešna poruka, koju Nebo šalje vernima, prognanima i ugnjetenima u duhovnom Vavilonu jeste da je Vavilon pao. Iako je Vavilon stalni Božji neprijatelj i neprijatelj Božjeg naroda, on neće večno vladati! On je osuđen na propast. Mi, koji živimo u periodu Roga do neba, odnosno trećeg Vavilona, možemo sa verom gledati kako se već ruše njegove zidine. Sudeći prema svim proročanstvima koja su okrenuta poslednjem vremenu, vreme milosti savremenog Vavilona brzo i neumitno ističe. Zato drugi anđeo leti posred neba i objavljuje jakim glasom da je Vavilon već pao: **“Pade, pade Vavilon grad veliki!”**

Z.K.P.

KULA DO NEBA

VAVILONSKA KULA

Stvaranje naše planete bio je događaj koji je izazvao neopisivu radost u svemiru. U trenutku kad je božanska svetlost obasjala Zemlju, ostali svetovi su videli da je u našem delu Vaseljene rođena nova planeta. To je bio trenutak, kako kaže sam Stvoritelj, „kad pevahu zajedno zvezde jutarnje i svi sinovi Božji klikovahu” (O Jovu 38,7). Pesa i klikovanje svakako da su pratili i stvaranje čoveka, koga je Bog stvorio po svom obličju. Zato kad govorimo o stvaranju Zemlje i prvih ljudskih bića na njoj možemo slobodno reći: U početku beše Reč i pesma.

Međutim, vrlo je verovatno da je ubrzo, sa pojavom greha, pesma zamrla i radost se pretvorila u tugu. I nije prošlo od tada mnogo vremena, prema biblijskoj hronologiji čak ni punih sedamnaest vekova, a Bog je bio prinuđen da donese odluku da potopom očisti Zemlju od grešnika i posledica njihovih greha.

“I Gospod videći da je nevaljalstvo ljudsko veliko na zemlji, i da su sve misli srca njihova svagda samo zle, pokaja se Gospod što je stvorio čoveka na zemlji, i bi mu žao u srcu. I reče Gospod: hoću da istrebim sa zemlje ljude, koje sam stvorio, od čoveka do stoke, i do sitne životinje, i do ptica nebeskih; jer se kajem što sam ih stvorio.” 1. Mojs 6,5-7.

I zaista je potop, koji je ubrzo došao, uništio sve. Samo je jedan čovek našao milost pred Gospodom. Bio je to Noje. “Jer beše čovek pravedan i

bezazlen svojega veka; po volji Božjoj svagda življaše Noje” (1. Mojs 6,9). Pravednost i bezazlenost Noja omogućili su da sa njim nađe milost i njegova porodica, “Sim i Ham i Jafet, sinovi Nojevi, i žena Nojeva, i tri žene sinova njegovih s njima” (1. Mojs 7,13).

Tako je čovečanstvu pružena mogućnost da se nastavi, da produži da živi. Kao što je nekada, odmah nakon stvaranja Bog blagoslovio prve ljude i rekao im: “Rađajte se i množite se, i napunite zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svega zverinja što se miče po zemlji.” (1. Mojs 1,28), tako je i nakon potopa blagoslovio Noja i njegove sinove:

“Rađajte se i množite se, i napunite zemlju; i sve zveri zemaljske i sve ptice nebeske i sve što ide po zemlji i sve ribe morske neka vas se boje i straše; sve je predano u vaše ruke.” 1. Mojs 9,1.2.

Bio je to novi početak sa novim blagoslovom. Međutim, kako greh nije bio iskorenjen, bezakonje prepotopnog sveta našlo je načina da se prenese u popotopni svet. I to preko jednog od Nojevih sinova. Bio je to Ham. Njegov odnos prema svom zemaljskom ocu otkrio je kakav je njegov odnos prema nebeskom Ocu (1. Mojs 9,20-27). To nije moglo ostati bez posledica. Dok je Hamovo potomstvo širilo greh na Zemlji, dotle je Simovo potomstvo širilo blagoslov i zato ga je Bog izabrao da iz njega izađe Božji narod, a kroz njega da se pojavi i Spasitelj čovečanstva. Častan, pošten i bogougodan život Simovih potomaka bio je stalna osuda bezbožnosti Hamovih potomaka, koji to nisu mogli podneti i to je dovelo do njihovog odvajanja.

“A beše na celoj zemlji jedan jezik i jednake reči. A kad otidoše od istoka, nađoše ravnicu u zemlji Senarskoj, i naseliše se onde. Pa rekoše među sobom: hajde da pravimo ploče i da ih u vatri pečemo. I behu im opeke mesto kamena i smola zemljana mesto kreča. Posle rekoše: hajde da sazidamo grad i kulu, kojoj će vrh biti do neba, da stečemo sebi ime, da se ne bismo rasejali po zemlji.” 1. Mojs 11,1-4.

U to vreme, što je sasvim prirodno, bio je samo jedan jezik na celoj Zemlji. Ljudi su se lako sporazumevali i nije im bilo teško da se ujedine oko zajedničkih ciljeva. Tako je bilo i sa Hamovim potomcima. Raskrstivši sa Simovim sinovima i unucima, koji su čuvali istinu o Bogu i živeli po Njegovoj volji, spustili su se iz planinskih predela Ararata (Uratru), današnje istočne Turske, gde se Nojeva barka nakon povlačenja vode zaustavila, i sišli na obale reke Eufrata.

Vođa ove povorke buntovnika mogao je biti samo Nevrod (Nimrod), unuk Hamov, koga Biblija opisuje na sledeći način:

“A on prvi bi silan na zemlji; beše dobar lovac pred Gospodom; zato se kaže: dobar lovac pred Gospodom kao Nevrod. A početak carstvu njegovu beše Vavilon i Oreh i Arhad i Halani u zemlji Senaru..” 1. Mojs 10,8-10.

Nevrod je bio silan na Zemlji. Da se izdvajao od ostalih samo snagom, vrlo je verovatno da Biblija ne bi ni pomenula tu činjenicu. On je bio silan, a to znači da je imao moć i vlast. Moć da se nametne kao gospodar i vlast da vlada nad drugima. Jednom reči bio je silnik. Međutim, izveštaj dalje kaže da je bio “dobar lovac pred Gospodom”. Neki, zanemarujući sve što je rečeno za njega pre i posle ovih reči, zaključuju na osnovu ovoga da je Nevrod bio izuzetno po-

zitivna ličnost. Da je bio lovac ljudskih duša. Da je pridobijao duše za Gospoda. Nešto kao apostol Staroga zaveta. Međutim, grčki prevod Staroga zaveta, Septuaginta, ne kaže “pred Gospodom”, nego “protiv Gospoda”. To je sasvim suprotno od ovakvog načina zaključivanja, jer baca potpuno novo svetlo na Nevroda, u stvari samo dopunjuje sliku o njemu, koju smo stekli posle reči da je bio silan na Zemlji. Prema tome, Nevrod je bio dobar lovac protiv Gospoda. Kako razumeti sve ovo? Šta je on to uspešno lovio što se Gospodu nije dopadalo?

U periodu posle potopa meso životinja je, svakako, bilo glavna hrana u ljudskoj ishrani. Nevrod se izdvajao od svojih saplemenika i po tome što je bio dobar lovac, ali, kako kaže Biblija, protiv Gospoda. Ove reči se ne mogu nikako drugačije razumeti, osim da je namerno lovio one životinje koje je Gospod zabranio za ljudsku ishranu i na taj način mu otvoreno prkosio. Spisak čistih i nečistih životinja, odnosno životinja čije je meso zdravo i čije nije zdravo za ljudsku ishranu, nalazimo tek u 3. Mojs 11, ali je ova podela bila poznata i prepotopnim ljudima. Setimo se da je Bog rekao Noju da uzme “sa sobom od svih životinja **čistih** po sedmoro, sve mužjaka i ženku njegovu, a od životinja **nečistih** po dvoje, mužjaka i ženku njegovu“ (1. Mojs 7,2). Osim toga, nakon potopa, kad je meso bilo jedino što su imali za hranu, još je rekao: “Ne jedite mesa s dušom njegovom, a to mu je krv.” 1. Mojs 9,4. Očito da je Nevrod radio uprkos svemu ovome. Time je slika o njegovoj obesti i buntovničkoj prirodi potpunija. Bio je silan i niko mu se nije mogao ni smeo suprotstavljati. Takvi ljudi, kao po pravilu, brzo ustaju i na Gospoda.

“A početak carstvu njegovu beše Vavilon i Oreh i Arhad i Halani u zemlji Senaru..” 1. Mojs 10, 10.

U ravnici Senar, u južnom delu današnjeg Iraka, na području takozvanog “plodnog polumeseca”, koji se prostire od Egipta preko zemalja Sredozemlja, Palestine i Sirije, pa dalje preko Eufrata i Tigra preko Mesopotamije do Persijskog zaliva, Nevrod i njegovi podanici pronašli su mesto gde su odlučili da saqidaju nekoliko gradova. Prvi je bio Vavilon. Vavilon je bio početak Nevrodovog carstva. Kamena nije bilo ni za gradnju ni za kreč, pa su odlučili da prave ploče i da ih u vatri peku. Umesto kreča koristili su smolu, koje je u tim krajevima verovatno bilo u izobilju.

Kad god se govori ili piše o ovom događaju obično se pominje samo vavilonska kula, ali retko kada i grad. Činjenica da je doneta odluka da se sazida grad ima izvanredan značaj. Ako znamo da su od početka, pa za dugi niz vekova, gradovi bili naseobine zatvorenog tipa, prave i teško savladive tvrđave, možemo sa sigurnošću zaključiti da je prava namera ovih buntovnih ljudi bila da se odvoje od Boga, da se potpuno izoluju, suprotstavljajući se tako Njegovoj naredbi da se razidu po svoj Zemlji i napune je. To je značilo da im Bog nije potreban, da su dovoljni sami sebi i da će o svojoj sudbini sami odlučivati.

Najbolji dokaz ispravnosti ovakvog zaključka jeste primer sa samog početka istorije čovečanstva, primer Kajina, koji je ubio svoga brata Avelja. Kao buntovnik, koji je, podigavši ruku na svog brata u stvari podigao ruku na samog Boga, Kajin je otišao od Gospoda. Biblijski izveštaj kaže: “I otide Kajin ispred Gospoda, i naseli se u zemlji Naidskoj, na istoku prema Edemu.” 1 Mojs 4,16. To odlaženje ispred Go-

spoda bilo je odvajanje od Njega. Okretanje leđa Bogu. Prkosno odlaženje svojim putem. Ubeđen da je dovoljno daleko od Boga, Kajin je učinio još jedan korak: “I sazida grad i prozva ga po imenu sina svojega Enoh.” 1. Mojs 4,17. Samo zidanje grada otkrivalo je njegovu želju za nezavisnošću, za neograničenom slobodom, bez ikakve kontrole i odgovornosti, ali je takođe otkrivalo i njegovu ubeđenost da je dovoljan sam sebi i da mu niko ne treba, a najmanje Bog.

Ova ista priča ponovila se i u slučaju Vavilona. Možda i u drastičnijem obliku. S obzirom na to da je Vavilon u svoje vreme bio prvi i jedini grad sa kulom, koja treba da dopire do neba, možda se u njegovom zidanju krila i namera da on vremenom postane prestonica cele Zemlje, odakle će njegovi gospodari lako vladati nad svima ostalima koji nemaju ni vlast, ni vojsku, niti ikakva utvrđenja.

Koliko je ovaj zaključak osnovan može se videti iz prirode i karaktera potonjih Vavilona, kako onog u vreme Navuhodonosora, koji se smatra prvim svetским carstvom, tako i onog duhovnog Vavilona u vreme hrišćanstva, koji je za dugi niz vekova vladao iz svojih mračnih kula i odaja, a pre svega pomračenih umova.

Građenje kule usred Vavilona imalo je drugu dimenziju u odnosu na sam grad. Dok je zidanje grada, koji je podizan u ravnici, otkrivalo tendenciju njegovih graditelja da se izdvoji jedan deo površine Zemlje i njime zagospodari, dotle je vertikalna kula otkrivala nameru za uspostavljanjem hijerarhije na Zemlji. Prema ovoj vertikali vrh bi bio prepušten bogovima, iza njih bi došli gospodari, a za njima, naravno, sluge. Iako nemamo dokaza da je na vrhu ove kule, kao u kuli Etemenanki u vreme cara Navuhodonosora, bio

hram posvećen nekom božanstvu, njeni graditelji ipak nisu bili daleko od te ideje. Ako možda i nisu imali svoja božanstva, sama njihova želja da sazidaju kulu “kojoj će vrh biti do neba” otkriva drsku nameru da se sami izjednače s Bogom. “Da stečemo sebi ime”, govorili su. Jedan od njih, videli smo, stekao je sebi ime - bio je dobar lovac protiv Gospoda!

O visini vavilonske kule može se samo nagađati. Ali ako su za temelje kasnije Navuhodonosorove kule iskorišćeni već postojeći temelji ove kule, onda je ona u osnovi imala 90 x 90 m. To je bilo sasvim dovoljno da se dostigne visina od najmanje stotinak metara, što je u ravnici ostavljalo izuzetan utisak. Naučnici smatraju da je za ovu građevinu bilo potrebno najmanje 85 miliona cigala.¹⁾ Ako je ovaj podatak tačan i ako se ima u vidu da danas najmoderniji pogon ovu količinu cigala može proizvesti za tri godine, onda je teško i pretpostaviti koliko je sama gradnja trajala.

Podsticaj za gradnju, odnosno da izdrže do kraja u svojoj pobuni protiv Boga, neprestano im je davala Zmija. Verovatno, kao i nekada Evi, rečima: “Nećete vi umreti... Pa ćete postati kao bogovi...” 1. Mojs 3,4.5. Ovo ne mora biti samo pretpostavka zbog toga što je ta Zmija, kako kaže pisac Otkrivenja, “đavo i sotona” (Otkr 12,9), već može biti i sušta istina, ako se zna da je u slikovitom vavilonskom pismu Majka Zemlja prikazivana zmijom. Reč je o najstarijem poznatom pismu, koje je prethodilo klinastom pismu, a imalo je preko 800 jednostavnih slika, koje su prikazivale uobičajene predmete, ptice, životinje i ljude.

Drskost ovih buntovnika, predvođenih silnim Nevrodom, koji će nakon smrti biti proglašen vrhovnim bogom Mardukom, izazvala je Božju reakciju:

“I reče Gospod: gle, narod jedan, i jedan jezik u svih, i to počehše raditi, i neće im smetati ništa da ne urade što su naumili. Hajde da siđemo, i da im pometemo jezik da ne razumeju jedan drugoga što govore. Tako ih Gospod rasu odande po svoj zemlji, te ne sazidaše grada. Zato se prozva Vavilon, jer onde pomete Gospod jezik cele zemlje, i odande ih rasu Gospod po svoj zemlji.” 1. Mojs 11,6-9.

Vavilonska kula simboliše zbrku, jer i sam koren reči *Babel* “Bil” (Babilon, Vavilon) znači pobrkati. Vavilon, međutim, na jeziku njegovih graditelja znači “Velika vrata bogova”. Sama ta razlika u imenu pokazuje da je do zbrke ipak došlo. Jedni su govorili jedno, drugi su to isto razumevali drugačije.

Iz ovog događaja se uzgred može izvući i sledeći interesantan, a za istoriju jezika možda i značajan zaključak:

Ako su u gradnji Vavilona učestvovali samo potomci Nojevog sina Hama, onda je samo njima pometen jezik. Potomcima Sima (tačniji izgovor Sem odnosno Šem, od koga su nastali Semiti), jezik nije pometen. S obzirom da je od Simovog plemena izašao Avram (1. Mojs 11,10-27), a od Avrama Božji narod Izrailj, to onda znači da je preko Izrailjaca sačuvan jezik koji se nije menjao od vremena Adama i Eve. Vremenom je i on, naravno, kao i svi drugi jezici pretrpeo izvesne promene, ali suštinski gledano, ostao je na istom korenu, za razliku od drugih koji su nastali kao posledica Božjeg prokletstva.

Sa pometnjom jezika prestala je gradnja Vavilona. Rasejanje naroda zbilo se u vreme Simovog potomka Evera (Eber), kome su se rodila dva sina. Jedan od njih, Falek (Peleg), upravo je dobio ime po ovom događaju. Tako čitamo u Bibliji: “Jednom beše

ime Falek, jer se u njegovo vreme razdeli zemlja...” 1. Mojs 10,25. Prema pouzdanoj biblijskoj hronologiji to bi vreme bilo početkom 12. veka pr.Hr.

Graditelji su se razišli, a kula je prepuštena zubu vremena. Građena od trošnog materijala nije se mogla sačuvati. Vavilon je pao.

Pade, pade Vavilon!

Ta vest će odjekivati kroz istoriju, kao vest opomene svim silnicima koji ustaju protiv Gospoda.

LITERATURA:

1) Ralf König: *Die keramische Trockung, Novokeram, Krumbach 1998, p. 12.*

DRVO DO NEBA

POSEČENO DRVO

U uvodu ove knjige već je rečeno da drugo poglavlje nosi naslov **Drvo do neba** i da opisuje oholo uzdizanje silnoga cara Navuhodonosora (6. vek pr. Hr.), i to u vreme kada je Vavilon imao organizovanu državu i važio u istoriji kao prvo svetsko carstvo. Međutim, ovo **drvo do neba** vrlo brzo je bilo **posečeno do panja**, što znači da mu je data mogućnost da se obnovi! Ali kad Vavilon bude pao u vreme cara Valtazara, onda o Vavilonu možemo govoriti kao o **iščupanom drvetu!**

Kako je nastao ovaj novi Vavilon i ko je zapravo bio Navuhodonosor? Osnivač Vavilonske imperije bio je Nabopolasar (626-604 pr.n.e.).

“Otkad je Haldejac Nabopolasar 625. pr.Hr. došao na vavilonski presto, neprestano je vodio rat protiv asirske vlasti. Carstvo koje je osnovao zvalo se haldejsko ili novovavilonsko.

Kod podele zemlje između Miđana i Haldejaca Nabopolasar je za sebe zahtevao Siriju i Svetu zemlju. Ali je već bio u godinama i nije imao volje da na dugom putu obilazi svoje moćno i veliko carstvo. Međutim, imao je veoma sposobnog sina, koji je vodio svoje trupe u bici kod Karkemiša: Navuhodonosora. Ostareli car stavio ga je na čelo svoje velike vojske i poslao ga u daleke provincije na zapadu i jugu.

Upravo za vreme ove ekspedicije Navuhodonosor je dobio vest da mu je otac umro. Svojim voj-

skovođama je prepustio rukovođenje trupama i požurio natrag u Vavilon...”¹⁾

Tako je Navuhodonosor u pravom smislu postao glava Vavilonskog carstva. On je bio taj koji je munjevitom brzinom osvojio čitav ondašnji kulturni svet, tako da se s pravom može govoriti o svetskom carstvu:

“Bog višnji dade carstvo i veličinu i slavu i čast Navuhodonosoru... I od veličine koju mu dade svi narodi, plemena i jezici drhtahu pred njim i bojahu ga se; ubijaše koga hoćашe, i ostavljашe u životu koga hoćашe, uzvišivaše koga hoćашe, i ponižavaše koga hoćашe.” Dan 5,18.19.

Bog Višnji dao je carstvo Navuhodonosoru. Tako se Bog otkriva i u istoriji. Prorok Danilo kaže da On “smeće careve i postavlja careve” (Dan 2,21). Zato, ako bismo u Bibliji videli samo istoriju sveta, a ne pre svega ili paralelno sa njom, istoriju Božjeg naroda Izrailja, onda se Biblija ne bi mogla nazvati Božjom Reči. Prema tome, događaje u svetskoj istoriji možemo smatrati samo kontekstom za događaje u svetoj istoriji. Bog postavlja careve. Zašto je postavljen car Navuhodonosor?

Njegova pojava bila je izazvana otpadom od Boga koji se desio u Božjem narodu. Tako čitamo da je još prorok Isaija (8. vek pr.Hr.) opominjao Izrailjce da će ih stići Božja kazna preko određenog naroda, “jer odbaciše zakon Gospoda nad vojskama i prezreše reč sveca Izrailjeva” (Is 5,24). Bog će morati da traži načina da spreči širenje greha u svom narodu:

“I podignuće zastavu narodima daljnim, i zavizdaće im s kraja zemlje; i gle, oni će doći odmah, brzo. (...) Strele će im biti oštre, i svi lukovi njihovi zapeti; kopita u konja njihovih biće kao kremen i toč-

kovi njihovi kao vihor. Rika će im biti kao u lava, i rikaće kao lavići; bučaće i ugrabiti plen i odneti ga, i neće biti nikoga da otme.” Is 5,26.28.29.

Prorok Avakum najavio je Vavilonce, tj. Haldejce kao narod ljut i nagao, žestok i strašan, i dodao: “I idući izdaleka konjici njegovi doleteće kao orao kad hiti na lov.” Av 1,6-8. Jeremija kaže da su vavilonski konji brži od orlova (Jer 4,13), a prorok Jezekilj postavlja jednu zagonetku i pominje orla, koji je bio “velik, velikih krila, dugih pera, pun perja, šaren” (Jez 17,3). Objašnjavajući zagonetku, Jezekilj veli da je to u stvari car Vavilonski (Jez 17,11.12).

Dolazak ljutih Vavilonaca bio je neminovan. U Knjizi Jezdrinoj nalazimo odgovor zašto se to moralo desiti:

“Kad oci naši razgneviše Boga nebeskoga, dade ih u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom Haldeju, koji raskopa ovaj dom, a narod preseli u Vavilon.” Jezd 5,12.

Pred neposrednu opasnost od Vavilonaca, odnosno “lava sa severa”, svoj glas je podigao i prorok Jeremija:

“Izlazi lav iz česte svoje i koji zatire narode krenuvši ide s mesta svojega da obrati zemlju tvoju u pustoš, gradovi tvoji da se raskopaju da ne bude nikoga u njima.” Jer 4,7.

Jeremija je uz to izrekao i jedno značajno vremensko proročanstvo:

“I sva će zemlja biti pustoš i čudo, i ti će narodi služiti caru Vavilonskom sedamdeset godina.” Jer 25,11.

Sve se ovo obistinilo sa dolaskom moćnoga cara Navuhodonosora:

“Godine treće carovanja Joakima cara Judina dođe Navuhodonosor car Vavilonski na Jerusalem, i opkoli ga. I Gospod mu dade u ruku Joakima cara Judina i deo sudova doma Božjega, i odnese ih u zemlju Senar u dom boga svojega, i metnu sudove u riznicu boga svojega.” Dan 1,1.2.

Bilo je to 605. godine pr.n.e. U povorci Jevreja koji su tom prilikom bili odvedeni u vavilonsko ropstvo bio je i prorok Danilo. Njegovo robovanje pretvorilo se u služenje na dvoru cara Navuhodonosora, a kasnije i svih vavilonskih careva, gde je zbog svoje mudrosti uživao visoke državničke počasti i bio na visokim državnim položajima, koje je sačuvao i za vreme vladavine prvih persijskih vladara.

Danilovo ime (jevr. **Dani’el**) znači “Bog je moj sudija”. Verovatno da on u svojim mladim godinama nije mogao znati da mu je Bog skoro jedan vek unapred “dosudio” ovakvu ulogu, kada je preko proroka Isaije izgovorio reči upućene judejskom caru Jezekiji (721-693. pr.n.e.):

“Evo doći će vreme kad će se odneti u Vavilon sve što ima u kući tvojoj, i što su sabirali oci tvoji do danas, neće ostati ništa, veli Gospod. I sinove tvoje, koji će izaći od tebe, koje ćeš roditi, uzeće da budu dvorani u dvoru cara Vavilonskoga.” Is 39,6.7.

Danilo je upravo postao dvoranin na dvoru cara Vavilonskog. Ovo proročanstvo nam otkriva takođe činjenicu da je Danilo bio carskog porekla. Bog je imao plan sa ovim mladim čovekom - da se usred nezabožackog sveta preko njega otkrije kao živi, pravi i jedini Bog. To je nakon neobičnih iskustava i žestokog opiranja shvatio i car Navuhodonosor:

“Car progovori Danilu i reče: doista vaš je Bog Bog nad bogovima i gospodar nad carevima...” Dan 2,47.

Međutim, Navuhodonosor se i dalje opirao.

Drvo posečeno do panja

Navuhodonosorov proglas, koji je sastavni deo Knjige proroka Danila, posebno privlači našu pažnju, jer u njemu ovaj car priznaje pravednu Božju kaznu kojom je kažnjen i slavi Boga nebeskoga kao jedinog pravog Boga, kome se treba klanjati i služiti mu:

“Car Navuhodonosor svim narodima, plemenima i jezicima što su po svoj zemlji, mir da vam se umnoži. Svide mi se da objavim znake i čudesa što mi učini Bog višnji. Znaci njegovi kako su veliki! i čudesa njegova kako su silna! carstvo je njegovo carstvo večno, i vlast njegova od kolena do kolena. Ja Navuhodonosor bejah miran u kući svojoj i cvatijah u dvoru svom. Usnih san koji me uplaši, i misli na postelji mojoj i utvare glave moje uznemiriše me. I zapovedih da se dovedu preda me svi mudraci Vavilonski da mi kažu što znači san. Tada dođoše vračari, zvezdari, Haldeji i gatar, i pripovedih im san, ali mi ne mogoše kazati što znači. Najposle dođe preda me Danilo, koji se zove Valtazar po imenu boga mojega, i u kom je duh svetih bogova, i pripovedih mu san: Valtazare, poglavare vračarima, znam da je duh svetih bogova u tebi i nikakva tajna nije ti teška; kaži san moj što sam snio i što znači. A utvara glave moje na postelji mojoj beše: videh, gle, drvo usred zemlje, i visina mu velika. Drvo beše veliko i jako, i visina mu dosežaše do neba, i viđaše se do kraja sve zemlje. Lišće mu beše lepo i rod obilat, i na njemu beše hrane svemu; zverje polj-

sko odmaraše se u hladu njegovu, i na granama njegovim stanovahu ptice nebeske, i od njega se hranjaše svako telo. Videh u utvarama glave svoje na postelji svojoj, i gle, stražar i svetac siđe s neba. Povika jako i reče ovako: posecite drvo, i okrešite mu grane, pokidajte mu lišće i razmetnite mu rod; neka pobegnu zveri ispod njega i ptice s grana njegovih. Ali panj sa žilama ostavite mu u zemlji, u okovima gvozdanim i medenim u travi poljskoj, neka ga kvasi rosa nebeska i deo da mu je sa zverjem od trave zemaljske. Srce čovečje neka mu se promeni, i srce životinjsko neka mu se da, i sedam vremena neka prođe preko njega. To su odredili stražari i izrekli sveti da bi poznali živi da višnji vlada carstvom ljudskim, i daje ga kome hoće, i postavlja nad njim najnižega između ljudi. Taj san snih ja car Navuhodonosor; a ti, Valtazare, kaži što znači, jer nijedan mudrac u carstvu mom ne može da mi kaže što znači; a ti možeš, jer je u tebi duh svetih bogova.” Dan 4,1-18.

Danilu je na vavilonskom dvoru promenjeno ime, ali ne i karakter. Zvali su ga Valtazar prema Valu, jednom od vavilonskih bogova, ali on nikada nije prestao da služi Bogu Avrama, Isaka i Jakova. I sada je, još jednom, bio u prilici da posvedoči nadmoć Boga Višnjega nad svim bogovima Vavilona. Nijedan od Navuhodonosorovih savetnika, vajnih mudraca, a sve su to bili vračari, zvezdari i gatari, nije bio u stanju da protumači caru ovaj san. Ono što oni rade nikada nije nadahnuto Božjim duhom. A to je zbog toga “jer je gad pred Gospodom ko god tako čini” (5. Mojs 18,12). Zahvaljujući carevom proglasu svi narodi, plemena i jezici u njegovoj zemlji mogli su se upoznati sa ovom istinom i carevim iskustvom. Navuhodonosor to nije krio. Ni pred Danilom:

“Nijedan mudrac u carstvu mom ne može da mi kaže što znači; a ti možeš, jer je u tebi duh svetih bogova.” Dan 4,18.

Nadahnut Duhom Božjim Danilo je rekao:

“Gospodaru moj, san da bude tvojim nenavidnicima, i značenje njegovo neprijateljima tvojim. Drvo što si vidio, veliko i jako, kojemu visina doseže do neba i koje se viđaše po svoj zemlji, kojemu lišće beše lepo i rod obilan, i na kom beše hrane svemu, pod kojim stanovaše zverje poljsko i na granama mu seđahu ptice nebeske, to si ti, care, koji si velik i silan, i veličina je tvoja visoka i doseže do neba i vlast tvoja do krajeva zemaljskih. A što car vide stražara i sveca gde slažaše s neba i govoraše: posecite drvo i potrite ga, ali mu panj sa žilama ostavite u zemlji, u okovima gvozdanim i medenim u travi poljskoj, da ga kvasi rosa nebeska i sa zverjem poljskim neka mu je deo dokle sedam vremena prođe preko njega, ovo znači, care, i ovo je naredba višnjega koja će se izvršiti na mom gospodaru caru: Bićeš prognan između ljudi, i sa zverima ćeš poljskim živeti, i hraniće te travom kao goveda, i rosa će te nebeska kvasiti, i sedam će vremena proći preko tebe dokle poznaš da višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoće. A što reče da se ostavi panj sa žilama od drveta, carstvo će ti ostati, kad poznaš da nebesa vladaju. Zato, care, da ti je ugodan moj savet, oprost se greha svojih pravdom, i bezakonja svojih milošću prema nevoljnima, eda bi ti se produžio mir.” Dan 4, 19-27.

Caru je već bila pružena prilika da shvati “da višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoće” (Dan 4,25). Ali tu istinu nije hteo da prihvati. Zato je i dobio ovaj san kao krajnju opomenu. Drvo je predstavljalo njega samoga. A to što je dosežalo do kraje-

va zemaljskih, značilo je da mu je Bog dao carstvo koje je u ono vreme obuhvatalo sve zemlje sveta. Nad njima je mogao da vlada, i u tome nije bio greh Navuhodonosora. Ali je bio greh u tome što je drvo raslo sve više i više prema nebu. Prema Bogu. I već je udaralo u Božji presto. Car je već video sebe kako vlada sa Božjeg prestola i kako mu niko ništa ne može. Video je sebe kao gospodara kome je sve potčinjeno i čije će carstvo biti večno. Zato je drvo moralo biti posečeno. Car je morao biti "posečen" da bi poznao "da nebesa vladaju" (Dan 4,26).

Bog je pravedan i već je bilo vreme da se izvrši ova kazna, ali je On u svojoj milosti ostavio dovoljno vremena da se car pokaje. Čitavih dvanaest meseci. Međutim car se nije pokajao niti je izmenio svoj odnos prema Nebu. Biblija kaže:

"Sve ovo dođe na cara Navuhodonosora. Posle dvanaest meseca hodaše po carskom dvoru u Vavilonu. I progovori car i reče: nije li to Vavilon veliki što ga ja sazidah jakom silom svojom da je stolica carska i slava veličanstvu mojemu?" Dan 4,28-30.

U njegovo vreme zaista je Vavilon doživeo pravi procvat. Potvrdu za to nalazimo kod nemačkog istoričara i teologa Hansa Hajnca:

"Vavilon je bio, mereno merilima antike, metropola prvoga reda. Unutrašnji grad okružavao je dvostruki zid debljine do sedam metara. I spoljna utvrđenja sastojala su se od dvostrukog zida od oko sedam do osam metara. Na skoro svakih 50 metara u zidu se nalazila kula. Obim gradskih zidova Vavilona iznosio je oko 15 km. Ako znamo da je obim carskoga Rima iznosio 9 km, a Atine na vrhuncu njene moći 6 km, može se shvatiti zašto je veliki graditelj Navuhodonosor bio isuviše ponosan na svoj grad i zašto je

uzviknuo: „Nije li to Vavilon veliki što ga ja sazidah jakom silom svojom da je stolica carska i slava veličanstvu mojemu?” Dan 4,30.

Vavilon, sedište boga Marduka, bio je u starom veku verski centar bez premca. U njemu je bilo 53 hrama, 955 svetilišta i 384 ulična oltara.” 2)

Svu slavu Vavilona car je pripisao sebi. U tome je bio njegov greh. Još je davno Mojsije zapisao Gospodnje reči:

“Niti govori u srcu svom: moja snaga, i sila moje ruke dobavila mi je ovo blago. Nego se opominji Gospoda Boga svojega; jer ti on daje snagu da dobavljaš blago...” 5. Mojs 8,18.

Car je upravo učinio suprotno. “Pred propast podiže se srce čoveku.” - kaže mudri Solomun (Prop 18,12). Carevo srce se podiglo dok je sa debelih zidova posmatrao prelepi Vavilon. Propast je bila neminovna. Moralo se dogoditi ono što mu je godinu dana pre toga pokazano u snu.

“Te reči još behu u ustima caru, a glas dođe s neba: tebi se govori, care Navuhodonosore: carstvo se uze od tebe. I bićeš prognan između ljudi, i živećeš sa zverjem poljskim, hraniće te travom kao goveda, i sedam će vremena proći preko tebe dokle poznaš da višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoće. U taj čas ispuni se ta reč na Navuhodonosoru; i bi prognan između ljudi i jede travu kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu telo da mu narastoše dlake kao pera u orla i nokti kao u ptica.” Dan 4,31.32.

Drvo je bilo posečeno. Drvo, čiji je vrh doticao nebo, sada je ležalo na zemlji, izjednačeno sa životinjama koje su se odmarale u njegovom hladu. Prema zapovesti nebeskog Stražara caru je promenjeno srce

čovečje i dato mu je srce životinjsko. Bio je prognan između ljudi i jeo travu kao goveda.

Da sumnjičavima i malovernima sve ovo ne izgledalo kao puka izmišljotina ili zanimljiva priča ukazujemo i na to da se u Britanskom muzeju, u Londonu, čuva jedna glinena pločica pod brojem 34414, koja dokazuje da je silni car Navuhodonosor zaista imao mentalnih problema. A Biblija nam otkriva koliko su oni i trajali? Sedam vremena, a to znači sedam godina. Sedam dugih godina je prošlo dok car nije podigao oči k nebu. O tome sam piše:

“Ali posle toga vremena ja Navuhodonosor podigoh oči svoje k nebu, i um moj vrati mi se, i blagoslovih višnjega, i hvalih i slavih onoga koji živi doveka, čija je vlast vlast večna i čije je carstvo od kolena do kolena. I svi stanovnici zemaljski ništa nisu prema njemu, i radi što hoće s vojskom nebeskom i sa stanovnicima zemaljskim, i nema nikoga da bi mu ruku ustavio i rekao mu: šta radiš? U to vreme um moj vrati mi se, i na slavu carstva mojega vrati mi se veličanstvo moje i svetlost moja; i dvorani moji i knezovi moji potražiše me, i utvrdih se u carstvu svom, i doda mi se više veličanstva. Sada ja Navuhodonosor hvalim, uzvišujem i slavim cara nebeskoga, čija su sva dela istina i čiji su putevi pravedni i koji može oboriti one koji hode ponosito.” Dan 4, 34-37.

Car nebeski može oboriti one koji hode ponosito. I obara ih. Posebno obara ponosite careve zemaljske. Jer On je taj koji “smeće careve i postavlja careve” (Dan 2,21). Ovu istinu, na žalost, malo ko zna i malo ko poštuje. Oni koji je znaju, a ne poštuju je, padaju dublje i ne podižu se više. Takav je bio slučaj i sa Navuhodonosorovim unukom Valtazarom. Navu-

hodonosor je bio posečeno drvo, a Valtazar iščupano drvo. Sa njime se srušilo i čitavo Vavilonsko carstvo.

Iščupano drvo

Delovanje živoga Boga upoznao je, dakle, i Navuhodonosorov unuk, car Valtazar. Kakav je bio njegov greh? Kao i Navuhodonosorov. Oholost, ponositost i drskost. I on se “podigao na Gospoda nebeskoga” (Dan 5,23).

Valtazar (Belšazar) je bio unuk cara Navuhodonosora, a sin cara Nabonida, kome je otac još za života predao upravu nad carstvom. U svom imenu nosio je ime jednog od vrhovnih vavilonskih bogova, tako da bi njegovo ime u prevodu bilo “Bel štitio cara”. Međutim, koliko ga je ovaj bog zaštitio najbolje pokazuje peto poglavlje Knjige proroka Danila!

“Car Valtazar učini veliku gozbu tisući knezova svojih, i pijaše vino pred tisućom njih. Napiv se vina Valtazar zapovedi da se donesu sudovi zlatni i srebrni, koje beše odneo Navuhodonosor otac mu iz crkve Jerusalimske, da iz njih piju car i knezovi mu, i žene njegove i inoče njegove. I donesoše zlatne sudove koje behu odneli iz crkve doma Gospodnjega u Jerusalimu, i pijahu iz njih car i knezovi njegovi, žene njegove i inoče njegove; pijahu vino i hvaljahu bogove zlatne i srebrne i medene i drvene i kamene.” Dan 5,1-4.

Prilikom osvajanja Jerusalima Navuhodonosor je odneo iz Hrama “čaha zlatnih trideset, drugih čaha srebrnih četiri stotine i deset, drugih sudova tisuća” (Jezd 1,10). Sada je iz njih pio vino već pijani, obesni car Valtazar i hvalio nadmoć svojih zlatnih, srebrnih,

medenih, drvenih i kamenih bogova nad Bogom nad bogovima. Ova drskost i hula nije se mogla oprostiti:

“U taj čas izidoše prsti ruke čovečje, i pisahu prema svećnjaku po okrećenom zidu od carskoga dvora, i car vide ruku koja pišaše.” Dan 5,5.

Na zidu svečane dvorane, dok je Valtazar sa svojim zvanicama orgijao i pio, nevidljiva ruka ispisala je tajanstvene reči.

“Tada se promeni lice caru, i misli ga njegove uznemiriše, i pojas se oko njega raspasa i kolena mu udarahu jedno o drugo. Povika car iza glasa; te dovedoše zvezdare, Haldeje i gatare; i progovori car i reče mudracima Vavilonskim: ko pročita ovo pismo i kaže mi što znači, onaj će se obući u skerlet, i nosiće zlatnu verižicu o vratu, i biće treći gospodar u carstvu. Tada pristupiše svi mudraci carevi; ali ne mogoše pročitati pisma niti kazati caru što znači. Tada se car Valtazar vrlo uznemiri i lice mu se sasvim izmeni; i knezovi se njegovi prepadoše.” Dan 5, 6-9.

Niko od prisutnih nije mogao da razume značenje ovih reči. Naravno, ni njegovi vajni mudraci. Kao u vreme cara Navuhodonosora opet su zvezdari i gatari ostali nemi. Iako je hulio na Boga živoga, Valtazar je bio prinuđen da dozove vernog slugu Boga živoga, proroka Danila. Zvezdari i gatari nisu Božje sluge.

“Tada Danilo bi doveden pred cara. Car progovori Danilu i reče: jesi li ti Danilo između roblja Judina koje dovede iz Judejske car otac moj? Čuh za tebe da je duh svetih bogova u tebi, i videlo i razum i mudrost velika da se nađe u tebe. A sada su dovedeni preda me mudraci, zvezdari, da pročitaju pismo i kažu mi što znači; ali ne mogu da kažu što to znači. A za tebe ja čuh da možeš protumačiti, i zamršene stvari

razmrsiti. Ako dakle možeš pročitati ovo pismo i kazati mi što znači, obući ćeš se u skerlet, i zlatnu verižicu nosićeš o vratu, i bićeš treći gospodar u carstvu.” Dan 5, 13-16.

Starom proroku nije bilo do carevih darova:

“Tada odgovori Danilo i reče pred carem: darovi tvoji neka tebi, i podaj drugome poklone svoje; a pismo ću ja pročitati caru i kazati što znači.” Dan 5,17.

Međutim, pre nego što mu je kazao značenje tajanstvenih reči, Danilo ga je podsetio na greh cara Navuhodonosora i kaznu koja ga je stigla:

“Care, Bog višnji dade carstvo i veličinu i slavu i čast Navuhodonosoru ocu tvom. I od veličine koju mu dade svi narodi, plemena i jezici drhtahu pred njim i bojahu ga se; ubijaše koga hoćaše, i ostavljahu u životu koga hoćaše, uzvišivaše koga hoćaše, i ponižavaše koga hoćaše. Ali kada mu se podiže srce i duh mu se posili u oholosti, bi smetnut s carskoga prestola svojega, uzeše mu slavu. I bi prognan između ljudi i srce mu posta kao u zveri, i stan mu beše s divljim magarcima, hraniše ga travom kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu telo, dokle pozna da Bog višnji vlada carstvom ljudskim, i koga hoće postavlja nad njim.” Dan 5,18.19.

A onda je Danilo, obraćajući se caru, hrabro rekao:

“A ti, Valtzare, sine njegov, nisi ponizio srca svojega premda si znao sve ovo. Nego si se podigao na Gospoda nebeskoga, i sudove doma njegova donešoše preda te, i piste iz njih vino ti i knezovi tvoji, žene tvoje i inoče tvoje, a ti hvali bogove srebrne i zlatne, medene, gvozdene, drvene i kamene, koji ne vide niti čuju niti razumeju, a ne slavi Boga, u čijoj je ruci

duša tvoja i svi putevi tvoji. Zato bi od njega poslana ruka i ovo pismo bi napisano. A ovo je pismo napisano: MENE, MENE, TEKEL, UFARSIN. A ovo znače te riječi: MENE, brojio je Bog tvoje carstvo, i do kraja izbrojio. TEKEL, izmeren si na merila, i našao si se lak. FERES, razdeljeno je carstvo tvoje i dano Midijanima i Persijanima.” Dan 5,22-28.

Posle ovih reči Valtazaru je ostalo da izda poslednju naredbu i da sačeka da se ona izvrši, verovatno očekujući da će se nešto promeniti u Božjoj presudi.

“Tada zapovedi Valtazar, te obukoše Danila u skerlet, i metnuše mu zlatnu verižicu oko vrata, i proglasiše za nj da je treći gospodar u carstvu.” Dan 5,29.

Ali se u Božjoj presudi ništa nije promenilo:

“Istu noć bi ubijen Valtazar car Haldejski. A Darije Midijanin preuze carstvo...” Dan 5,30.31.

Te iste noći, 13. oktobra 539. god. pr.Hr. ubijen je car Valtazar. Iščupan. Kao drvo iz korena. A sa njim i njegovo carstvo. Razlog? Jer se “podigao na Gospoda” (Dan 5,23). U Božjim očima bio je lak, a to znači prazan i bezvredan. Prazan i uspravan. Kao prazan klas. Samo prazan klas stoji uspravno. Silni vavilonski bogovi (silni samo po broju!) nisu mogli ništa pomoći.

Međutim, nije ovo bio jedini razlog propasti Vavilona.

Zašto je Vavilon pao?

Kao što je prorok Isaija prerekao pojavu Vavilona, tako je prerekao i njegovu propast:

“Pade, pade Vavilon, i svi rezani likovi bogova njegovih razbiše se o zemlju.” Is 21,9.

Vavilonci su se uzdali u svoje rezane likove, odbijajući svaku pomisao da se poklone Bogu živome, iako im se On obznanio na mnogo načina, tako da nisu imali izgovora. Klanjanje slikama i kipovima je gad pred Bogom. To su oni morali znati. I znali su, jer im je Bog predao u ruke svoj narod upravo zbog toga što je odstupio od Njega klanjajući se bogovima koje je sam načinio. Bog je oštro opomenuo svoj narod kada ga je izveo iz Misira, iz kuće ropske, da sačuva sebe, svoje sinove i svoje unuke:

„Kad izrodiš sinove i unuke, i ostarite u onoj zemlji, **ako se pokvarite i načinite sliku rezanu** od kakve tvari i učinite što nije ugodno Gospodu Bogu vašemu, dražeći ga, svedočim vam danas nebom i zemljom **da će vas brzo nestati** sa zemlje u koju idete preko Jordana da je nasledite, nećete biti dugo u njoj, nego ćete se istrebiti. Ili će vas rasejati Gospod među narode, i malo će vas ostati među narodima u koje vas odvede Gospod.” 5. Mojs 4,25-27.

Ova ista misao bila je ugrađena i u Božji Zakon. Upravo druga zapovest zabranjuje klanjanje ikonama i kipovima:

„Ne gradi sebi lika rezana niti kakve slike od onoga što je gore na nebu, ili dole na zemlji, ili u vodi ispod zemlje. Nemoj im se klanjati niti im služiti, jer sam ja Gospod Bog tvoj, Bog revnitelj, koji pohodim grehe otačke na sinovima do trećega i do četvrtoga kolena, onih koji mrze na mene; A činim milost na tisućama onijeh koji me ljube i čuvaju zapovesti moje.” 2. Mojs 20,4-6.

Izrailjci su to dobro znali, ali su se **pokvarili**, počeli su da čine slike rezane, da ih obožavaju i zato

ih je Gospod proterao iz Obećane zemlje i rasejao među narode. Zbog istih prestupa kazna je stigla i Vavilon. Evo šta kaže prorok Jeremija:

“Reč koju reče Gospod za Vavilon i za zemlju Haldejsku preko Jeremije proroka. Javite narodima i razglasite, podignite zastavu, razglasite, ne tajite, recite: uze se Vavilon, posrami se Vil, razbi se Mero-dah; **posramiše se idoli njegovi, razbiše se gadni bogovi njegovi.** Jer se narod podiže na nj sa severa, koji će mu zemlju opustiti, da neće biti nikoga da živi u njoj. (...) Jer, evo, ja ću podignuti i dovešću na Vavilon zbor velikih naroda iz zemlje severne, koji će se uvrstati da se biju s njim, i uzeće ga; strele su im kao u dobra junaka, ne vraćaju se prazne. I zemlja će se Haldejska opleniti, svi koji će je pleniti nasitiće se, govori Gospod. **Jer se veseliste, jer se radovaste pleneći moje nasledstvo;** (...) Postavite se oko Vavilona svi koji natežete luk, streljajte ga, ne žalite strela; **jer je sagrešio Gospodu.**” Jer 50,1-3.9-11.14.

Vavilon je sagrešio Gospodu ne samo zato što nikada nije odstupio od svojih gadnih bogova, već i zato što se radovao pleneći Božje nasledstvo, odnosno Izrailj, Njegov izabrani narod.

“Izrailj je stado razagnano, lavovi ga rasplašiše; najpre ga jede car Asirski, a posle mu kosti izlomi Navuhodonosor car Vavilonski.” Jer 50,17.

Gorko je bilo iskustvo Božjeg naroda u vavilonskom ropstvu:

“Na vodama Vavilonskim seđasmo i plaka-smo opominjući se Siona. (...) Kćeri Vavilonska, krvnico, blago onome ko ti plati za delo koje si nam učinila!” Ps 137,1.8.

Zato je Bog postavio zamku Vavilonu:

“Ja ti metnuh zamku, Vavilone, i ti se uhvati ne doznajući, našao si se i uhvatio si se, **jer si se zaratio s Gospodom.**” Jer 50,24.

I to je bio greh Vavilona. I zato je pao. I pretvoren u prah.

“Siđi i sedi u prah, kćeri Vavilonska; sedi na zemlju, nema prestola, kćeri Haldejska.” Is 47,1.

Jeremija je pred propast Vavilona pozvao svoj narod na vreme da beži iz ovog grada:

“Bežite iz Vavilona i izbavite svaki dušu svoju da se ne istrebite u bezakonju njegovu, jer je vreme osvete Gospodnje, plaća mu što je zaslužio. Vavilon bejaše zlatna čaša u ruci Gospodnjoj, kojom opoји svu zemlju; vina njegova piše narodi, zato poludeše narodi. Ujedanput pade Vavilon i razbi se; ridajte za njim; donesite balsama za rane njegove, ne bi li se iscelio. Lečismo Vavilon, ali se ne isceli; ostavite ga, i da idemo svaki u svoju zemlju; jer do neba dopire sud njegov i diže se do oblaka. (...) Čistite strele, uzmite štितove; Gospod podiže duh careva Midskih, jer je Vavilonu namislio da ga zatre; jer je osveta Gospodnja, osveta crkve njegove.” Jer 51,6-9.11.

Istorija beleži da su dva naredna veka pripala novoj imperiji, Miđanima i Persijancima, u kojoj su vrlo brzo Persijanci došli do prevlasti.

LITERATURA:

1) Nelson BeecherKeyes: *Vom Paradies bis Golgatha*, Verlag das Beste GmbH, Stuttgart-Zürich-Wien, 1964, p. 92.

2) Hans Heinz: *Radikale Veränderungen stehen bevor*, Advent-Verlag, Zürich, 1991, pp. 39.40.

ROG DO NEBA

ZVERI I ROGOVI

Pojava trećeg Vavilona, koji će takođe ustati na

Gospoda i zaratiti s Njime, ali isto tako i pasti, najavljena je u sedmoj i osmoj glavi Knjige proroka Danila. Prateći viziju u sedmoj glavi dolazimo do odgo-netke, odnosno do značenja roga kao simbola. Pogledajmo šta je Danilo najpre video:

“Videh u utvari svojoj noću, a to četiri vetra nebeska udariše se na velikom moru. I četiri velike zveri izidoše iz mora, svaka drugačija.” Dan 7,2.3.

U proročkom jeziku Biblije vetrovi simbolišu ratove, borbe, sukobe, političke i društvene nemire i previranja. Tako kod proroka Jeremije čitamo: “Ovako veli Gospod nad vojskama: evo, nevolja će poći od naroda do naroda, i velik će se vihor podignuti od krajeva zemaljskih.” Jer 25,32. More označava narode. Takođe kod proroka Jeremija čitamo: “More usta na Vavilon, pokri ga mnoštvo vala njegovih.” Jer 51, 42. Kod proroka Isaije nalazimo isto značenje za more: “Teško mnoštvu velikih naroda, što buče kao što buče mora, i uzavrelih narodima, kojih stoji vreva kao silnih voda.” Is 17,12.13.

Knjiga proroka Danila je knjiga o istoriji Božjeg naroda. Prema tome, čitava ova simbolika nam otkriva da će Božji narod doživljavati gorka iskustva u toku vekova, ali da će ipak ostati sačuvan uprkos mnogim morima i vodama, koje su pretile da ga potope.

“Po moru bejaše put tvoj, i staze tvoje po velikoj vodi, i trag tvoj ne poznavашe se.” Ps 77,19.

Paralela između iskustva sa prelaskom preko Crvenog mora i onoga što se najavljuje ovom vizijom je očigledna. Kao što je Bog proveo svoj narod nekada kroz Crveno more na putu ka Obećanoj zemlji, Hananu, tako ga sigurno vodi kroz narode prema večnom spasenju, prema Nebeskom Hananu. I kao što je isušio more da bi sačuvao svoj narod od sigurne propasti (2. Mojs 14,21; Is 50,2), tako isto “isušuje” narode koji ustaju na Božje izabranike, i oni nestaju sa lica Zemlje. Pun vere psalmista je pevao o Onome koji usmerava istoriju na ovoj Zemlji:

“Ti vladaš nad silom morskom; kad podigne vale svoje, ti ih ukroćavaš.” Ps 89,9.

Bog vlada nad narodima, a kad se podignu u svojoj sili i oholosti, on ih ne samo ukroćava nego i potire.

“Ruku svoju podiže na more, zadrma carstva.” Is 23,11.

Do značenja simbola zveri dolazimo u istom poglavlju: “Ove četiri velike zveri jesu četiri cara, koji će nastati na zemlji.” Dan 7,17. Da je zapravo reč o carstvima, a ne o određenim carevima, potvrđuje nam 23. stih ovog istog poglavlja: “Četvrta zver biće četvrto carstvo na zemlji.” Najzad imamo potpunu sliku onoga što je prorok Danilo video: vetrovi, tj. ratovi, koji su uskovitlali more, tj. narode, doveli su na kopno, odnosno istorijsku pozornicu, četiri zveri, odnosno četiri svetska carstva. Bili su to Vavilon, Medo-Persija, Grčka i Rim. O njima govorimo kao o svetskim carstvima, iako je u istoriji možda bilo i većih, zato što je sa njima neposredno povezana istorija Božjeg naroda. Bez te istorije ne bi imalo nikakvog smisla

govoriti o carevinama minulih vremena u knjizi kakva je Biblija, a još manje o carevinama budućih vremena. Izdvojiti samo četiri carstva, a zanemariti stotine drugih, ima opravdanja samo ako se zna da “višnji vlada carstvom ljudskim” (Dan 4,17) i da u toj vladavini nad carstvom ljudskim vlada i nad “carstvom svešteničkim i narodom svetim” (2. Mojs 19,6), odnosno nad svojim izabranim narodom.

Lav sa krilima orla

Prva zver izgledala je ovako:

“Prva bejaše kao lav, i imaše krila orlova; gledah dokle joj se krila poskuboše i podiže se sa zemlje i stade na noge kao čovek, i srce ljudsko dade joj se.” Dan 7,4.

Prema zakonitosti biblijske simbolike, s obzirom da je ova vizija data Danilu oko 550. godine pr. n.e., odnosno prve godine Valtasara cara vavilonskoga, logično je zaključiti da ova prva zver simboliše Vavilon. I ne samo to. Među mnoštvom vavilonskih vrhovnih bogova bio je bog sunca Šamaš, koji je obično prikazivan u pratnji krilatog lava. Na svoj plen je doleteo lav sa krilima orla. Krila simbolišu brzinu osvajanja. Navuhodonosor, car vavilonski, upoređen je i sa lavom i sa orlom. Kao lav slomio je kosti Izraelju (Jer 50,17), kao orao zgrabio je plen i odneo u svoju zemlju. Ali ta sudbina ni njega nije mimoišla. Doživeo je da i sam bude slomljen i da i sam liči na orla. Božja kazna ga je stigla, kada mu se srce podiglo i duh posilio u oholosti:

“I bi prognan između ljudi i jede travu kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu telo da mu narastoše dlake kao pera u orla i nokti kao u ptica.” Dan 4,33.

Poslednji vavilonski car Valtazar ni po čemu ne može da se upoređi sa Navuhodonosorom. On u jednom trenutku predstavlja lava, čija su krila počupana, da bi se već u sledećem trenu preobrazio u čoveka sa plašljivim srcem. Ono što se desilo sa ovim carem u njegovoj poslednjoj noći orgijanja i razvrata (Dan 5), davno pre toga je prorokovao Isaija: “Noć milina mojih pretvori mi se u strah.” Is 21,4. Ta poslednja noć bila je 13. oktobra 539. godine pr.n.e.

“Pade, pade Vavilon, i svi rezani likovi bogova njegovih razbiše se o zemlju.” Is 21,9.

Vavilon je pao, jer je zaratio s Gospodom (Jer 50,24).

Medved sa tri rebra u ustima

Druga zver, koju je Danilo u svojoj viziji video kako izlazi iz uzburkanog mora, a koju je Bog podigao da plati krvnici vavilonskoj za delo koje je učinila izabranom narodu, bio je medved:

“Potom, gle, druga zver bejaše kao medved, i stade s jedne strane, i imaše tri rebra u ustima među zubima svojim, i govoraše joj se: ustani, jedi mnogo mesa.” Dan 7,5.

Ova zver predstavlja Medo-Persiju, drugo veliko svetsko carstvo. Medved je svirepa, surova i krvožedna životinja, a takvi su bili Miđani i Persijanci. Ova dva naroda vladala su u početku zajedno, ali su ubrzo Persijanci ojačali i preuzeli vlast, što je prorečeno rečima “i stade s jedne strane”. Već i sama činjenica da medved drži u čeljustima tri rebra, pokazuje šta je ostalo od njegovog plena. Bili su to Lidija, Vavilon i Egipat. Medvedu je uz to bilo rečeno: “Us-

tani, jedi mnogo mesa.” Dan 7,5. Istoričar Vels nam potvrđuje ovo proročanstvo:

“Carstvo Darija I bilo je veće no ikoje od ranijih carstava... Imalo je svu Malu Aziju i Siriju, što će reći stara lidijska i hititska carstva, sve staro asirsko i vavilonsko carstvo, Egipat, Kavkaz i kaspijske predele, potom Mediju i Persiju, i pružalo se možda u Indiji do Inda.”¹⁾

Božje providenje odredilo je persijskom caru Kiru, dva veka unapred, da bude pastir Gospodnji, da sazida Jerusalim i obnovi Hram (Is 44,28). Kir je omogućio takođe da se Jevreji vrate u svoju domovinu, na svoja ognjišta. Davno je primećeno da se sa ovom povorkom prema svetom gradu Jerusalimu kretala i sama sudbina čovečanstva. O tome piše američka naučnica Meri Elen Čejz (Mary Ellen Chase):

“Od te povorke zavisilo je da li će uopšte nastati Biblija onakva kakvu je mi poznajemo, Biblija, jevrejska vera, hrišćanstvo i mnoga stoleća zapadne kulture. Da nije bilo povratka u Jerusalim, Judeja bi, barem u velikim crtama, delila sudbinu Izrailja, pomešala bi se sa istokom, pa bi bila izgubljena kao samostalan narod.”²⁾

Obnovljeni Hram je posvećen već 515. godine pr.n.e., sa čime počinje novo razdoblje Jerusalima.

Leopard sa četiri krila

Nakon lava i medveda pojavila se i treća zver, još neobičnija. Iz uskovitlanog mora pred očima proroka Danila izašao je leopard (u našem prevodu: ris):

“Potom videh, i gle, druga, kao ris (leopard), imaše na leđima četiri krila kao ptica, i četiri glave imaše zver, i dade joj se vlast.” Dan 7,6.

Sa istorijske scene Persijance su potisnuli Grci. Jedino se ovom slikom može objasniti munjevito osvajanje Aleksandra Velikog (336-323. pr.n.e.).

“Pobeda na reci Graniku u severnom delu zemlje omogućila mu je pristup lukama Male Azije, te ih je jednu po jednu sve zauzeo. Posle još jedne pobede kod Isa, koji se nalazio na ulazu u Siriju iz Male Azije, feničanska obala je takođe potpala pod njegovu vlast. Jedino je Tir odolevao napadima, ali je i ovaj grad pao posle duge opsade...

Aleksandar je tada imao određene ruke da napadne Vaviloniju i Persiju, a da pri tom ne izloži opasnosti svoju zaštitnicu. Ali se on najpre uputio prema Egiptu i tu učvrstio svoju vlast. Ova operacija bila mu je neophodna da bi dovršio osvajanje Fenikije, jer je tim potezom lišio persijsku mornaricu njene jedine preostale baze. Egipat mu je bio važan još i zbog snabdevanja Grčke prehrambenim proizvodima... Odlučujuća bitka između Aleksandra i Darija odigrala se kod Gaugamele u Vaviloniji (331. godine pre n.e.). Tu je ogromna persijska vojska potučena do nogu, a Darije je pobjegao u svoje satrapije u centralnoj Aziji, gde je pogubljen. Svojim potonjim ekspedicijama u Turkestanu i Indiji Aleksandar je nameravao da osvoji sve preostale satrapije koje su ranije pripadale Persiji.”³⁾

Aleksandrova vlast je proglašena božanskom, čak i u okupiranim zemljama. Ali mladog i neobuzdanog leoparda ubrzo je sustigla smrt. Žudnja za vlašću njegovih generala, koji su mu davali krila u osvajanjima, potisnula je svaku njihovu odanost dinastiji. Pobijeni su svi članovi vladarske porodice i carstvo je po-

deljeno na četiri dela. Bitkom kod Ipsa četiri generala - Lisimah, Seleuk, Ptolomej i Kasandar pobedili su Antigona Jednookog, generala koji je nastojao da sačuva nepodeljeno carstvo. Ova bitka je pokazala zašto je leopard imao četiri glave.

Aždaja sa deset rogova

Ono što je Danilo sada video bilo je zaista zastrašujuće:

“Potom videh u utvarama noćnim, i gle, četvrta zver, koje se trebaše bojati, strašna i vrlo jaka, i imaše velike zube gvozdene, jeđaše i satiraše, i gažaše nogama ostatak, i razlikovaše se od svih zveri pređašnjih, i imaše deset rogova.” Dan 7,7.

Ova zver predstavlja Rim. Paganski Rim. Imperiju koja je obuhvatala ogroman deo sveta. Teško je naći ijednog istoričara, koji bi na ovako jezgrovit i slikovit način kao Danilo prikazao Rim. Nije bilo jače vojske od rimske po složenosti, organizovanosti i sposobnosti njenih vojnika. Godine 168. pr.Hr. pregazili su Makedoniju u bici kod Pidne i to je bio kraj trećeg svetskog carstva.

Rimski imperatori bili su tirani, a mnogi od njih i umobolni. Rim je veličao sirovu fizičku snagu i spoljašnji sjaj, a prenebregavao moralna načela. Za ljudske živote nije mnogo mario u ostvarivanju sebičnih ciljeva. Podsećajući se Herderovih reči o Rimu, istoričar Hans Hajnc piše:

“Herder govori o 'krvlju natopljenom tlu rimske slave' i rimsku istoriju svodi na dve reči: 'pustošenje i razaranje'. Kulturno potpuno zavisan od Grčke, Rimljanin je bio pojam vojnika. U srcu pravog Rimljanina nije

bilo sažaljenja. Od gladijatorskih igara do raspeća, od porobljavanja čitavih naroda do najgroznijih progonstava širila se paleta gvozdene moći Rima.”⁴⁾

Najveći zločin u istoriji čovečanstva počinili su upravo Rimljani - razapeli su Gospoda Isusa Hrista, Sina Božjega.

Jevreji su pokušali da zbace rimski jaram ustankom od 66-70. godine n.e., ali su ih Rimljani krvavo ugušili, a Jerusalem razorili do temelja. Hram je spaljen i razoren. U čast pobede Rimljani su iskovali novac sa likom uplakane žene i natpisom na latinskom jeziku: “Judea devicta, Judea capta”, što je značilo “Poražena Judeja, osvojena Judeja”. Još jednim ustankom pokušali su Jevreji da spasu svoju zemlju od rimske tiranije u vreme cara Hadrijana (između 132. i 135. godine n.e.). Vođa ustanka bio je Bar Kohba, ali su i on i svi njegovi junaci izginuli. Jevrejima je bilo zabranjeno da se pojave na ulicama Jerusalima. Na mestu gde je bio Bet-hamikdaš podignut je paganski hram sa kipovima Jupitera i Hadrijana. Grad je dobio novo ime, Elija Kapitolina, u čast Elije Hadrijana i brežuljka Kapitola u Rimu na kojem je stajao najveći kip Jupitera.

Judeja je ponovo opustošena. Na hiljade Jevreja pobijeno. Ostali su rasejani po celom svetu. I na osnovu ovih oskudnih podataka može se videti da je četvrta zver zaista bila strašna i vrlo jaka, da je jela i satirala, ali da je i nogama gazila ostatak (Dan 7,7).

Nova sila - Mali rog!

Ova poslednja strašna zver imala je deset rogova, ali je pažnju proroka Danila privukla pojava jednog malog roga između njih:

“Gledah rogove, i gle, drugi mali rog izraste među onim i tri prva roga iščupaše se pred njim; i gle, oči kao oči čovečje behu na tom rogu, i usta koja govorahu velike stvari.” Dan 7,8.

Gledajući rogove na strašnoj i vrlo jakoj zveri, koja “imaše velike zube gvozdene, jeđaše i satiraše, i gažашe nogama ostatak” (Dan 7,7), prorok je u stvari gledao raspad Rimske imperije, jer “deset rogova jesu deset careva koji će nastati iz toga carstva” (Dan 7, 24), iz Rimskog carstva. Istrulela iznutra i rušena pod naletima varvarskih plemena, Rimska imperija je pala. Svrgavanjem maloletnog Romulusa Augustulusa, poslednjeg rimskog cara, 4. septembra 476. godine, označen je kraj strahovlade ove zveri. Na njenoj teritoriji stvoreno je deset malih državica. Bili su to Heruli, Vandali, Ostrogoti (Istočni Goti), Vizigoti (Zapadni Goti), Langobardi, Svevi, Franci, Burgundi, Anglosasi i Alemani, iz kojih su se razvili neki od današnjih evropskih naroda.

U okviru ovih rogova, odnosno carstava, prorok je sa čuđenjem pratio pojavu jednog novog, malog roga, koji je sve više rastao, tako da je konačno iščupao tri roga oko sebe. Ovaj mali rog ima izuzetan značaj u biblijskom proroštvu, ali naravno negativan. On ima oči čovečje, a kako su oči simbol inteligencije, intelektualnog opažanja i pronicljivog uma, to znači da je u pitanju sistem koji se ne zasniva na božanskoj, već na ljudskoj mudrosti i da je na čelu te sile čovek koji njime upravlja. Osim toga ovaj rog ima “usta koja govorahu velike stvari” (Dan 7,8). U prevodu Bakotića čitamo da su ta usta “drsko govorila”, a u prevodu *Stvarnosti* da su govorila “velike hule”. Prema tome, ovaj rog predstavlja i bogohulnu silu.

Nema sumnje, reč je o versko-političkoj sili, koja ima moć da pokorava i uništava druga carstva i da ujedno, zahvaljujući organizovanom verskom sistemu, odvraća ljude od istine Hristovog evanđelja i nameće paganska učenja i verovanja. Ova sila pripisuje sebi prednosti i suverena prava koja pripadaju samo Bogu, a nasuprot božanskim zakonima postavlja svoje, ljudske zakone.

Detaljnije objašnjenje o Malom rogu, tj. o novoj versko-političkoj sili nalazimo u Danilu 7,25:

“I govoriće reči na višnjega (On će huliti na Svevišnjega - *Stvarnost*), i potiraće (zatirati - *Stvarnost*) svece višnjega, i pomišljaće da promeni vremena i zakone; i daće mu se u ruke za vreme i za vremena i za po vremena.” Dan 7,25.

Postavlja se pitanje koja je to versko-politička sila, koja se pojavila na tlu Zapadne Evrope posle raspada Rimske imperije? Za tačan odgovor nije potrebno ni mnogo mudrosti ni mnogo nagađanja. Jedna jedina sila sa ovakvim karakteristikama koja se pojavila u to vreme bila je **papstvo!**

Papstvo je vrlo brzo uspelo da “iščupa” tri roga, odnosno da porazi Herule (493. g.), Vandale (534. g.) i Istočne Gote (538.g.) i da započne svoju dugu vladavinu, dugu jedno vreme, dva vremena (jevrejski dual) i pola vremena. Kako *vreme* kod Jevreja označava *godinu*, to je značilo da će ova sila vladati tri i po godine. Ali tri i po proročke godine! A u proročkim godinama svaki dan označava jednu kalendarsku godinu, što se može potvrditi stihovima iz 4. Mojs 14,34 i Jez 4,6. Pošto jevrejska godina ima trista šezdeset dana, onda je to ukupno 1260 godina. Ako 1260 dodamo na 538 (te godine su pokoreni Ostrogoti), onda dolazimo u godinu 1798, kada je zarobljen papa. Upravo te go-

dine je Napoleonov general Bertije osvojio Vatikan i zarobio ondašnjeg papu Pija VI. To je značilo zadanje “smrtne rane”, koju će papstvo uspeti da zaceli tek početkom XX veka .

I govoriće reči na Višnjega

Mali rog je hulio na Boga i na ime Njegovo. Hula označava uvredu, povredu časti i dostojanstva. Pošto je huljenje bilo na Boga, onda je Bogu nanesena uvreda, povređena je Njegova čast i Njegovo dostojanstvo.

Ovu istu silu, ali sada u liku **zveri koja izlazi iz mora** i s kojom ne može niko ratovati, video je u viziji i prorok Jovan, koji u Otkrivenju piše: “I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva meseca.” Otk 13,5. Ovaj stih nalazi se u tesnoj vezi sa sledećim stihom iste glave: “I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu.” Otk 13,6.

Kako to papstvo huli na Boga i na Njegovo ime? Pogledajmo najpre kako ga je najavio apostol Pavle:

“Da vas niko ne prevari nikakvim načinom; jer neće doći (Isus - *prim. ZKP*) dok ne dođe najpre otpad, i ne pokaže se **čovjek bezakonja**, sin pogibli, koji se protivi i podiže više svega što se zove Bog ili se poštuje, tako da će on sesti u crkvi Božijoj kao Bog **pokazujući sebe da je Bog.**” 2. Sol 2,3.4.

Apostol Pavle je, dakle, najavio **otpad** u hrišćanstvu, udaljavanje hrišćanstva od čistog Hristovog učenja, a samoga papu kao čoveka bezakonja, kao

onoga koji se, ispunjen vavilonskim duhom, podiže više svega što se zove Bog ili se poštuje, pokazujući sebe da je Bog. Koliko je ovo tačno?

Istorija je zabeležila da je papa Inoćentije III (1198-1216) izjavio da je on DEUS IN TERRIS, odnosno Bog na Zemlji. Čiju je vlast time napao? Božju i Hristovu. Sam Hristos je posle svog vaskrsenja rekao: “Dade mi se svaka vlast i na nebu i na zemlji.” Mt 28,18. Ko mu je dao tu vlast? Otac. Dvanaest vekova posle toga papa se drznuo da Ga u tome ospori imenujući sebe bogom na Zemlji. Setimo se i pape Bonifacija VIII (1294-1303), koji je da bi još više istakao svoje “božanstvo” uveo načelo vere, po kome čovek može postići večno blaženstvo isključivo bezuslovnom poslušnošću prema papi! Ne prema Bogu - nego prema papi! Strašno! Kakva hula!

Papski kler šiba i sahranjuje Hrista

Papa i drugim svojim imenima huli na Boga. On kaže za sebe da je VICARIUS CHRISTI i VICARIUS FILII DEI, odnosno Zamenik Hrista i Zamenik Sina Božjeg, iako iz evanđelja znamo da je Hrista na

ovoj Zemlji zamenio samo Onaj koga je Hristos poslao, a to je Sveti Duh (Jv 14,16.17; 15,26; 16,7).

Dalje papa tvrdi da je i CAPUT CHRISTIANITATIS, tj. Glava hrišćanstva, iako Sveto pismo nedvosmisleno kaže i ističe da je “Hristos glava crkvi” (Ef 5,23) i da je Crkva Njegovo telo, pa je prema tome Crkva dužna da se pokorava samo Njemu .

Biblija nam otkriva da Hristos sada na nebu ima “večno sveštenstvo” (Jevr 7,24). Apostol Pavle piše:

“Imamo takvoga poglavara sveštencičkoga koji sede s desne strane prestola veličine na nebesima.” Jevr 8,1.

Hristos je dakle naš Prvosveštenik, “jer takav nama trebaše poglavar sveštencički: svet, bezazlen, čist, odvojen od grešnika, i koji je bio više nebesa.” (Jevr 726). Međutim, papa, koji nije ni svet, iako ga zovu **svetim ocem**, ni bezazlen, ni čist, ni odvojen od grešnika, niti je ikad bio više nebesa, i ovde je umešao svoje prste “oduzevši” Hristu i tu službu time što je sebe nazvao DUX CLERIS, što znači Vođa sveštenstva.

Papa je dodelio sebi i ulogu Sudije svetu time što tvrdi da je ARBITER MUNDI. I to je hula na Boga i na Sina Božjeg, jer u Bibliji čitamo da je Hristos “narečeni od Boga **sudija** živim i mrtvim” (Dela 10, 42).

Recimo i to da je i sama titula **papa** svojevrsna hula, jer **papa** znači **otac**. Setimo se samo da je Hristos opomenuo svoje učenike da nikoga na Zemlji ne oslovljavaju ocem: “I ocem ne zovite nikoga na zemlji; jer je u vas jedan Otac koji je na nebesima.” Mt 23,9.

A šta tek reći za konstituciju “Pastor Aeternus”, koja je doneta na koncilu 1870. godine, koja sadrži učenje o papskoj nepogrešivosti u stvarima vere, morala, discipline i crkvenog vođstva?! Ovaj atribut nepogrešivosti pripada, naravno, samo Bogu, pa je i ovakvo jedno samouzvišivanje strašna hula na Boga.

Ne manju hulu iskazuje i sama trostruka kruna, tijara, koju papa nosi od 14. veka, a koja simboliše njegov univerzalni episkopat, najvišu jurisdikciju i univerzalnu vladavinu. Ona se isto tako tumači kao znak vlasti nad nebom, Zemljom i carstvom mrtvih.

Kako to papstvo huli na kuću Božju?

“Kuća Božja” se može shvatiti dvojako. Najpre kao nebeska Svetinja. U njoj Gospod Isus Hristos kao Poglavar sveštenički posreduje za nas (Jevr 8,1.2). Ova veličanstvena evanđeoska istina je potisnuta misom u Rimokatoličkoj crkvi, u kojoj sveštenik posreduje za narod. Drugo značenje “kuće Božje” moglo bi se odnositi na ljudsko telo, jer je ono takođe kuća u kojoj Bog želi da stanuje. Štaviše, Biblija ističe njegovu svetost nazivajući ga “crkvom Božjom” (1. Kor 3,16), odnosno “crkvom Svetoga Duha” (1. Kor 6,19). I na ovu “kuću” je rimska Crkva hulila, jer ju je nebiblijski shvatala i tumačila. Iz toga je proizašlo verovanje u besmrtnost duše, asketizam, a svakako i celibat.

“Hrišćansko monaštvo začeto je u III veku na egipatskom tlu. Dublji značaj ove činjenice postaje očigledan tek kad se zajedno s njom razmotre druge dve istine. Prva od njih jeste da je monaški način života, pod kojim se podrazumeva povlačenje iz sveta u život isposništva unutar isposničke zajednice, bio tuđ ranom duhu, načelima i razvoju hrišćanstva. (...) Druga istina koju valja zabeležiti jeste da je isposničkih

zajednica u Egiptu bilo davno pre nego što su hrišćani počeli da se povlače u egipatsku pustinju da bi u njoj živeli isposničkim životom. Drugim rečima, monaštvo u Egiptu je u početku bilo nehrišćanska religijska pojava. (...)

U toku tri prva stoleća svog nastanka, hrišćanska religija je, čini se, bila nemonaška, kao što je to Tertulijan ustvrdio. (...) Iz egipatske pustinje se ova praksa proširila na druge delove hrišćanskog sveta u IV veku, a do kraja tog veka monaški život je postao karakteristično obeležje hrišćanstva od najdalje istočne do najdalje zapadne i severne tačke Rimskog carstva, uključujući Britaniju.”⁵⁾

Kako to papstvo huli na one koji žive na nebu?

Znamo da na nebu živi Bog Otac, Bog Sin i Bog Sveti Duh, da žive anđeli i druga Božja stvorenja. Da ne bismo ponavljali kako to papstvo huli na Boga, reći ćemo samo kako huli na Hrista i anđele. Rimokatolička crkva je uzdigla Mariju, Isusovu majku, na nivo božanstva, jer je ona navodno tri dana posle smrti vaskrsnuta i u svom proslavljenom telu postavljena da sedi s desne strane svoga Sina i da se moli Sinu za nas. Ovakva tvrdnja nije poznata Bibliji. Biblija kaže da samo Isus sedi s desne strane Oca (Jevr 1,3) i da se On moli za nas (Jevr 7,25)! I još jednom ovu misao nalazimo kod ap. Pavla: “Hristos Isus, koji umre, pa još i vaskrse, koji je s desne strane Bogu, i moli za nas.” Rim 8,34. Zato se postavlja pitanje: Ako je Gospod Isus Hristos iz svoje ljubavi prema nama umro za nas, zar je potrebno da Njega neko moli da se On moli za nas?!

Osim toga, Marija je, po crkvenom učenju, nebeska Carica, časnija od heruvima i slavnija od serafima. Međutim, takva imena za nju ne nalazimo nigde

u Bibliji. U Starom zavetu je ona najavljena samo kao devojka koja će zatrudnети i roditi sina, kome će se nadenuti ime Emanuilo (Is 7,14), a u Novom zavetu ona je samo Josifova žena (Mt 1,20) i Isusova majka. Sam Isus joj osim te uloge ne pridaje nikakav viši značaj. Štaviše, On majkom, braćom i sestrama naziva samo one koji izvršavaju Njegovu volju (Mk 3,31-35)! A kad joj se obraća ne zove je Caricom nebeskom niti onom koja će u svojoj slavi nadmašiti slavu heruvima i serafima, već je jednostavno naziva ženom. Čak je i sa krsta oslovljava na isti način: “A Isus videvši mater i učenika koga ljubljашe gde stoji reče materi svojoj: ženo! eto ti sina! Potom reče učeniku: eto ti matere! I od onog časa uze je učenik k sebi.” Jv 19, 26. 27. Učenik koji je preuzeo staranje o Mariji bio je evanđelista Jovan, najomiljeniji Hristov učenik.

*Bolesnici preklinju statuu “Lepe Marije”
za isceljenje (drvorez iz 1519.g.)*

Inače, dogmu o Marijinom vaznesenju Rimokatolička crkva je proglasila tek 01.11.1950. godine za vreme pontifikata pape Pija XII. Sa 19 vekova zakašnjenja! Bez biblijskog utemeljenja! Razloge nalazimo u istoriji:

“Istorijska slika Marije treperi još u Novom zavetu, ali će uskoro biti obavijena velom bujnih legendi, naročito popularnom apokrifnom literaturom. Verovanje u nepovređeno devičanstvo branio je u prvoj polovini 3. veka Origen, otac crkveno-teološkog učenja, protiv Tertulijana. Od 4. veka Marija je poštovana kao asketica i bezgrešna svetica. Prihvatanjem starih kultova od strane državne crkve slika Marije približena je antičkim boginjama-majkama: stare predstave su hristijanizovane, a mariologija je postala druga strana hristologije. Posledica iz nikejskog 'jednaka u biti' bilo je je proglašenje 'Majke Božje' na saboru u Efesu 431. godine. Sada je nastao stvarni Marijin kult uvođenjem Marije u liturgiju (Marijine svečanosti, Marijine slike).”
6)

Mora se ipak priznati da Stari zavet pominje Caricu nebesku, i to je sam Gospod pominje preko proroka:

“Sinovi kupe drva, a ocevi lože oganj, i žene me se testo, da peku kolače carici nebeskoj, i da levaju naleve drugim bogovima, da bi mene dražili. Mene li draže? govori Gospod; eda li ne sebe, na sramotu licu svojemu?” Jer 7,18.19.

Komentar ovakvoj huli nije potreban!

I potiraće svece Višnjega

Sa promenom paganskog Rima u hrišćanski Rim ništa se nije promenilo, osim nosioca vlasti:

“Počevši od 381. bio je kažnjavan svatko tko bi prešao na poganstvo, a rimski senat, sve do tada ognjište starog državnog kulta, morao se 382. pod zakletvom odreći vjere u bogove. 392. godine jedan je carski reskript objavio da se sudjelovanje u poganskim žrtvama po hramovima smatra zločinom protiv cara (crimen laesae maiestatis). Otada je poganstva nestalo iz javnog života. Kršćanstvo je postalo državna religija, a Crkva državna Crkva. Što je bilo crno, postalo je bijelo, i obratno.”⁷⁾

Tako se Crkva na Zapadu dokopala vlasti i odmah počela da vlada, da sudi, da osuđuje i da potire. Najpre je potirala pagane, a kasnije na paganski način Jevreje i hrišćane neistomišljenike. Istorija je zabeležila strahovite pogrome i stradanja Božjeg naroda u dugoj istoriji dominacije papstva, kako samih hrišćana tako i Jevreja.

Najsazetije podatke o stradanju Jevreja u vreme dominacije Malog roga nalazimo u knjizi “Istorija jevrejskog naroda”, u kojoj istoričar H. G. Ben-Sason između ostalog piše:

“Jedan među činiocima najjuticajnijim na položaj Jevreja u evropskim zemljama bila je politika koju je prema njima vodila hrišćanska crkva. Hrišćanstvo je sebe smatralo zakonitim naslednikom i nastavljačem duhovnih tradicija jevrejskog naroda. Prema crkvenom učenju, 'Izrailj u puti', odnosno, jevrejski narod, bio je Božji izabranik do dolaska Isusa Hrista. Kada je većina Jevreja odbacila Hrista, ovaj narod prestao je da bude bogomizabran. Umesto njega, izabranik je postao 'Izrailj u duhu', to jest hrišćanska crkva. Postepeno, među hrišćanima se obrazovalo tradicionalno mišljenje o narodu-bogoubici, koji je Hrista oterao u smrt; prema crkvenoj dogmi, svi Jev-

reji u svim pokolenjima snose odgovornost za njegovo razapinjanje na krst.

U IV stoleću, hrišćanski imperatori bili su ostavili Jevrejima pravo da neometano ispovedaju vlastitu veru, priznajući je kao 'dozvoljenu' (*religio licita*). To je izazivalo nezadovoljstvo crkvenih otaca, koji su zahtevali da se Jevreji ponižavaju i tlače. U V veku, ovaj zahtev postao je jedna od crkvenih dogmi, čiji je cilj bio da se celom svetu pokaže kako se za učinjeni prestup kažnjavaju potomci onih koji su nekada bili 'izabranici', da se dokaže preimućstvo 'pobedničke crkve' nad 'palom sinagogom', te da se izvrši pritisak na sinove Izraelove ne bi li silom primili hrišćanstvo. Potčinjeno jevrejstvo je, po mnjenju Sv. Augustina, bilo dokaz istinitosti hrišćanstva.

Rimske pape su povremeno objavljivale odluke i ukaze kojima su regulisale odnos prema Jevrejima. Osnovno im je načelo bilo da Jevrejima ne treba dozvoliti da se oslobode svog poniženog položaja, iako nije bilo dozvoljeno ni proganjati ih fizički, ugnjetavati materijalno ili nagoniti da se silom pokrste. Jevreji nisu mogli da podižu nove sinagoge, ali im ni postojeće nisu smele biti razorene.

U stvarnosti, pak, hrišćanski vlastodršci nisu se uvek pridržavali ovih pravila. Zapadnogotski kraljevi iz VII i s početka VIII veka, na primer, obavezivali su sve Jevreje, svoje podanike, da prime hrišćanstvo. Na nasilno pokrštene vrlo se strogo motrilo; upornima među njima oduzimana su deca, dok su oni sami pogubljavani ili prodavani u roblje.

U XIII veku, borba crkve protiv Jevreja postala je još žešća. Posebno svirepo prema njima se odnosio Inokentije III. U nekima od njegovih bula najpodlije klevetanje Jevreja imalo je privid neosporne istine. Na

IV lateranskom vaseljenskom saboru (1215) doneto je nekoliko protivjevrejskih odluka. Jedna od njih obavezivala je Jevreje da na odeći nose naročito obeležje, kako bi se na prvi pogled razlikovali od hrišćana. Ova naredba označila je početak sramotnoga razdoblja nošenja zloglasog 'žutog znaka', koje je u hrišćanskim zemljama trajalo nekoliko stotina godina. U nekim zemljama docnije se čak strogo nadgledala veličina i boja ovoga obeležja.

Tokom XIII veka, odluke crkvenih sabora pokazivale su težnju da se hrišćanska javnost podbode protiv Jevreja radi postizanja određenih ciljeva. U nekim od ovih odluka crkveni glavari pretili su Jevrejima javnim bojkotom u slučaju nepoštovanja sabsorskih naredbi. Ukoliko su, na primer, Jevreji prodavali hrišćanskom stanovništvu prehrambene proizvode, pretilo se da će svim hrišćanima biti zabranjeno da s njima bilo kako opšte. (...)

Prilike u kojima su Jevreji živeli u srednjovekovnim hrišćanskim zemljama stvorile su podlogu na kojoj su nikle takozvane 'strašne obvine' - klevetničke izmišljotine, lažne, ni na čemu osnovane optužbe protiv Jevreja, koje je, međutim, većina tadašnjih hrišćana smatrala neoborivom činjenicom. Najstrašnija među njima bila je 'krvna osveta': kaluđeri su stali širiti glasove kako u pashalne dane Jevreji krađu hrišćansku decu i podvrgavaju ih istim mučenjima kojima je bio izložen Isus (zanimljivo je napomenuti da su u vreme Rimske imperije pagani optuživali same hrišćane za isti prestup). U engleskom gradu Noriču izrečena je prva poznata 'krvna kleveta' (1144.g.). Otad, pa sve do XX veka, ova se kleveta s vremena na vreme ponavljala. Malo pre proterivanja Jevreja iz Španije (1490-91), tamo su ne samo španski Jevreji već i oni nasilno pokršteni, marani, oklevetani optuž-

bom da su razapeli jedno hrišćansko dete. (...) Iz pokolenja u pokolenje, teški košmar mračio je Jevrejima dan uoči Pesaha, koji se poklapao s dolaskom hrišćanskog praznika. Nestanak hrišćanskog deteta u gradu uterivao je jevrejskom stanovništvu u kosti paničan strah. Zbog ove klevete, Jevreje su izlagali ruglu, stavljali ih na točak, i cele opštine - ponekad sve opštine šire oblasti - klali i uništavali.

Druga kleveta bila je u vezi s tobožnjim nepostovanjem crkvenih svetotajstava. Od XIII veka, Jevreje su stali optuživati da, bez obzira na opasnost kojoj se izlažu, plaćaju teške novce da bi krađom ili podmićivanjem hrišćanskih izdajica došli do komadića nafore (crkvenog hleba - simbola tela Hristovog) koja se u hrišćanskoj bogoslužbi upotrebljava u obredu pričešćivanja; Jevreji su naforu (ili hostiju) tobož odnosili u svoju sinagogu, tamo je probadali iglama i izrugivali joj se.

Uprkos očiglednoj besmislenosti ove čudovišne klevete, zasnovane na pretpostavci da su Jevreji priznavali jednu od najvažnijih dogmi hrišćanske vere, ona je Jevreje koštala mnogih žrtava i povukla za sobom celi niz krvavih ispada i progona.

Kada je 1348-49. Evropu zadesila epidemija kuge, i 'crna smrt' stala nemilice kositi njeno stanovništvo, Jevreje su optužili da su zatrovali bunare. U narodu se proneo glas da su izaslanici jevrejskih 'muđraca' i starešina, ili iz Istambula ili iz Jerusalima, doneli sobom vrećice s otrovom, kojim su Jevreji zaredom zagadili bunare da bi istrebili hrišćane. U većini evropskih zemalja ova optužba dovela je do uništenja celih jevrejskih opština; u nemačkim zemljama, pobijeni su svi Jevreji - muškarci, žene i deca - u stotinama gradova.

Progoni ovakve vrste i razmera bili su isključivo srednjovekovna pojava...”⁸⁾

Ovaj srednjovekovni odnos prema Jevrejima imao je strahovite posledice, tako strašne da je Jevrejima pretila opasnost od potpunog istrebljenja. Na pragu novoga doba oni su i kao verska i kao društvena skupina postali malobrojni - sredinom XVII veka Jevreja je bilo manje od jednog miliona! Može se slobodno reći da je to bilo direktno ispunjenje proročanstva iz Danila 12,7, gde se kaže da će se “po vremenu, po vremenima i po po vremena” svršiti “rasap sile svetoga naroda”. Međutim, sa slabljenjem uticaja crkve, njihov broj je počeo da raste izuzetno brzo, tako da je pred drugi svetski rat dostigao 17 miliona. Ali to je i period ponovnog jačanja Rimokatoličke crkve nakon isceljenja njene “smrtne rane”. Naime, kao što smo rekli, Napoleon je zadao papstvu “smrtnu ranu”, ali se ona zacelila potpisivanjem Lateranskog ugovora između pape Pija XI i Musolinija 11. februara 1929. godine.

Kao dokaz stradanja samih hrišćana dovoljno je samo pomenuti zloglasnu i surovu inkviziciju, čijeg se delovanja užasava i stidi i jedan katolički istoričar kakav je August Francen:

“Pod Inocentom III izgrađen je inkvizicijski postupak u crkvenom sudskom pravu; po njemu je vlast u određenim slučajevima morala po službenoj dužnosti postupiti protiv nekog grešnika i prijestupnika; nije smjela čekati da bude optužen (tužbeni postupak), već ga je morala sama, *ex officio* (načelo službene dužnosti), dovesti pred sud. Primjena tog postupka protiv katara dovela je 1231. do postavljanja naročitih papinskih inkvizitora, koji su morali tragati za sumnjivim krivovjercima. Još prije toga, 1224, objavili su

zajedno Grgur IX i car Fridrih II zakon protiv krivovjercu u Lombardiji. Po tom zakonu morala je svjetovna vlast uhvatiti krivovjerca kojemu je biskup dokazao krivovjercu i smaknuti ga ako bi ostao tvrdokoran. Predaja svjetovnoj sili povlačila je, prema tome, nužno za sobom i kažnjavanje. To što su prilikom predaje zamolili da svjetovna vlast poštedi život osuđenika, bila je samo 'okrutna formalnost i čista laž'. Ako bi se svjetovni sud kratio da izvrši kaznu, optužili bi ga da je sumnjiv zbog hereze. Inocent IV opunomoćio je 1252. inkvizitore da izvlače priznanje, ako treba, i udaranjem na muke.

Time je započelo jedno od najžalosnijih poglavlja u crkvenoj povijesti. Nečovječni postupak zvjerskih mučitelja ničim nije bio ograničen. Mnogo je nevine krvi proliveno, a čovječanstvo je pretrpjelo neizmjerne mnogo okrutnosti i jada. Kada se ta 'užasna organizacija' stavila još u službu izričitog ludila, pomahnitale vjere i vještice, stiglo se na dno. Slijepi su fanatici u ime Isusa, milosrdnog Gospodina, propovjedi na gori i radosne poruke o spasenju, zadali čovječanstvu neizmjerne jada. Mi to možemo, duboko postićeni i užasnuti, samo potvrditi, shvatiti to ne možemo." 9)

Ovo ludilo je sve više raslo:

"Inkvizicija je dostigla svoj vrhunac u odsecanju jezika, gušenju i spaljivanju, regulisana zakonom godine 1194. najpre u Španiji, zatim u Italiji, Nemačkoj, Francuskoj i najzad u Engleskoj. U svojoj buli Ad Extirpanda papa Inocentije IV izjednačio je sve nekatoličke hrišćane sa razbojnicima i obavezao vladare da krive jeretike pobiju za pet dana. Dominikanci, učenici Tome Akvinskog, oficijelnog crkvenog filozofa, koji je sam energično zahtevao izbaci-

Papa Klemens IV kao dželat (1545.g.)

Neverovatno! Obučavali su pse za lov na jere-tike, a sami su bili psi, jer su se zvali Dominikanci, što dolazi od reči *Domini cani* i znači - *Psi Gospod-nji!*

Ova istorija se ne sme zaboraviti. Jer će se ponoviti. Užasavanje pojedinaca ne menja prirodu Ma-log roga. Prorok Danilo je u viziji video da iz njego-vih usta izlazi samo hula, a ne i kajanje.

Pomišljaće da promeni vremena i zakone

Bog je Gospodar vremena. On živi u večnosti, ali je istovremeno prisutan u svakom vremenskom trenutku. Po svojoj promisli Bog je posvetio i blago-slovio određeno vreme za određenu svrhu. O tome či-tamo u četvrtoj zapovesti:

„Sećaj se dana od odmora da ga svetkuješ. Šest dana radi, i svršuj sve poslove svoje. A sedmi je dan odmor Gospodu Bogu tvojemu; tada nemoj raditi nijednoga posla, ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živinče tvoje, ni stranac koji je među vratima tvojim. Jer je za šest dana stvorio Gospod nebo i zemlju, more i što je god u njima: a u sedmi dan počinu: zato je bla-goslovio Gospod dan od odmora i posvetio ga.” 2. Mojs 20,8-11.

Dan odmora, blagoslova i posvećenja na jev-rejskom jeziku se zove **šabat**, kod nas je to reč istog korena - **subota**. U to nema sumnje. To nam pot-vrđuje sama Biblija: “Sedmi je dan subota, odmor, svet Gospodu.” 2. Mojs 31,15. To nam potvrđuje i Gospodar vremena, Isus Hristos: „Subota je načinje-

na čoveka radi, a nije čovek subote radi. Dakle je gospodar sin čovečji i od subote.” Mk 2,27.28.

Međutim, proročanstvo kaže da će Mali rog pomišljati da promeni vremena. Zato je njegov napad upravo na ovu zapovest bio najžešći. Šabat, prema učenju Rimokatoličke crkve, nije subota, već nedelja. Svetost subote je navodno preneti na nedelju, zato što je Hristos vaskrsao u nedelju. Ova tvrdnja se posebno potencira slavljenjem Uskrsa, koji se uvek pada u nedelju. Međutim, ovu praksu nije uveo Hristos, kako bi se to i očekivalo od Gospodara vremena, a još manje su to učinili Njegovi učenici. Evo šta kaže istorija o tome:

„Za razliku od našeg svetovnog kalendara koji je čisto solarni i islamskog koji je čisto lunarni, hrišćanski crkveni kalendar zavisi i od Sunca i od Meseca. U početku su problem komplikovale razlike između raznih hrišćanskih crkava u pogledu stepena u kojem treba srediti jevrejsku praksu. Jevrejski zakon je određivao da se pashalno jagnje moralo zaklati četrnaestog dana (koji počinje sa sutonom) Nisana, prvog meseca crkvene godine koja je počinjala u proleće. (...) Dalju komplikaciju je predstavljalo to što je jevrejski praznik mogao pasti na ma koji dan u nedelji, dok je **većina hrišćana na kraju želela da dan Vaskrsenja** (dva dana posle raspinjanja na krst) **bude nedelja**. Jedino su se hrišćani u Maloj Aziji pridržavali određenog datuma po jevrejskom kalendaru i zbog toga su nazivani kvatrodecimani. Ovaj spor oko Pashe je prvi put postao predmet opšte brige u drugom veku i naveo je Polikarpa, episkopa Smirne, da godine 158. poseti rimskog papu Aniketa. Sporazumeli su se da se svaki pridržava vlastite prakse. Četrdeset godina kasnije došlo je do mnogo žešćeg spora između rimskog pape Viktora i Polikrata, epi-

skopa efeskog, ali je konačni mir vaspоставio Irinej, biskup lionski.

Međutim, ostavljajući u zasenku ove doktrinarne razlike, određivanje datuma je komplikovala primena različitih metoda izračunavanja, tako da su početkom četvrtog veka važna središta hrišćanstva kao što su Rim i Aleksandrija slavila Uskrs u vrlo različita vremena. Na zahtev cara Konstantina pitanje je 325. godine razmotrio Nikejski sabor. Na žalost, dokumenti o tom saboru koje posedujemo uglavnom čute o ovom važnom pitanju, ali kasnije u istom veku, Ambrozije, nadbiskup milanski, pisao je, u sačuvanom pismu, da je **sabor odredio da treba da prevlada zapadna praksa, tako da se Uskrs mora slaviti u nedelju koja sledi prvom punom Mesecu posle prolećne ravnodnevnice**. Ova nedelja je izabrana kako bi se obezbedilo da se Uskrs nikad ne podudara sa jevrejskom Pashom. Kvatrodecimani su odbili da prihvate ovu odluku i njihova praksa se u Maloj Aziji nastavila do šestog veka.”¹¹⁾

Čudno, niko se nije pitao šta Sveto pismo kaže, odnosno šta Bog u Svetom pismu kaže. Sabor je bio merodavan. On je odlučio. On je odredio da treba da prevlada **papska praksa**. I ona je prevladala. Ko joj se mogao suprotstaviti? I to od šestog veka. Tako se od šestog veka i na Istoku sprovodi zapadna praksa i **Uskrs se slavi u nedelju koja sledi prvom punom Mesecu posle prolećne ravnodnevnice**. Iz svega ovoga je jasno da se svetost nedelje ne može dokazati ni va-skrsenjem ni Uskrsom. Štaviše, Uskrs se manje vezuje za vaskrsenje, a više za puni Mesec i prolećnu ravnodnevicu!

No, nije samo ovim izvršen udar na subotu. To je učinjeno i promenom računanja početka dana. Pre-

ma Bibliji dan počinje sa zalaskom Sunca. Sam Gospod je to naredio: “Od večera do večera praznujte počinak svoj.” 3. Mojs 23,32.

Rim je imao drugačije mišljenje i drugačije rešenje:

“Rimljani su isprva izabrali izlazak Sunca, a kasnije - **ponoć**, zbog promenljive dužine perioda dnevne svetlosti. Zora je bila početak dnevne jedinice u Zapadnoj Evropi pre pojave sata koji izbija, u četrnaestom veku, ali je kasnije za početak svetovnog dana izabrana ponoć.” 12)

Isusova misija na Zemlji obuhvatala je pored spasenja čoveka “skupocenom krvlju Hrista” (1. Pt 1,19) i ispunjenje Božjeg Zakona:

„Ne mislite da sam ja došao da pokvarim zakon i proroke: nisam došao da pokvarim, nego da ispunim. Jer vam zaista kažem: dokle nebo i zemlja stoji, neće nestati ni najmanjega slova ili jedne tittle iz zakona dok se sve ne izvrši.” Mt 5,17.18.

Nebo i Zemlja još uvek stoje, pa je prema tome i Zakon još uvek na snazi. Niko nema prava da ga menja i prekraja. Jedino što se sme učiniti, jeste da se može iskazati na sažet način, u dve zapovesti, a to je Isus već učinio:

„I pristupi jedan od književnika koji ih slušaše kako se prepiru, i vide da im dobro odgovara, i zapita ga: koja je prva zapovest od sviju? A Isus odgovori mu: prva je zapovest od sviju: čuj Izrailju, Gospod je Bog naš Gospod jedini; i ljubi Gospoda Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim i svom snagom svojom. Ovo je prva zapovest. I druga je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. Duge zapovesti veće od ovih nema.” Mk 12,28-31.

Nikakvo kušanje nije moglo promeniti Isusov odnos prema Zakonu. I tada je naglašavao njegovu važnost i silu:

„I gle, ustade jedan zakonik i kušajući ga reče: učitelju! šta ću činiti da dobijem život večni? A on mu reče: šta je napisano u zakonu? kako čitaš? A on odgovarajući reče: ljubi Gospoda Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svom misli svojom, i bližnjega svoga kao samoga sebe. Reče mu pak: pravo si odgovorio; to čini i bićeš živ.” Lk 10,25-28.

Samo držanje zapovesti pokazuje da je vera živa. Zato je ono uslov spasenja. I to nije nikakav legalizam. Pogledajmo šta je Hristos rekao jednom mladom čoveku:

„A on mu reče: što me zoveš blagim? niko nije blag osim jednoga Boga. **A ako želiš ući u život, drži zapovesti.** Reče mu: koje? A Isus reče: da ne ubiješ; ne činiš preljube; ne ukradeš; ne svedočiš lažno; poštuju oca i mater; i ljubi bližnjega svoga kao samog sebe.” Mt 19,17-19.

Oslanjanje samo na veru bez poslušnosti je oslanjanje na mrtvu veru. Nad sudbinom takvih hrišćana zabrinut je i apostol Jakov:

“Kakva je korist, braćo moja, ako ko reče da ima veru a dela nema? Zar ga može vera spasti? (..) **Jer kao što je telo bez duha mrtvo, tako je i vera bez dobrih dela mrtva.**” Jak 2,14.26.

“Mrtvim vernicima”, onima dakle čija je vera zbog neposlušnosti Božjem zakonu bez dela, Hristos upućuje sledeću opomenu:

“Neće svaki koji mi govori: Gospode! Gospode! ući u carstvo nebesko; no koji čini po volji oca

mojega koji je na nebesima. Mnogi će reći meni u onaj dan: Gospode! Gospode! nismo li u ime tvoje prorokovali, i tvojim imenom đavole izgonili, i tvojim imenom čudesa mnoga tvorili? I tada ću im ja kazati: nikad vas nisam znao; idite od mene koji činite **bezakonje.**” Mt 7,21-23.

Mogu se, dakle, oni moliti neprestano, mogu i prorokovati, i đavole izgoniti, i čudesa mnoga tvoriti, ali to nije dovoljno za spasenje. Mnogi će se na to pozivati **u onaj dan**, u poslednji dan, kada budu stajali pred Sudijom živih i mrtvih, i govoriće da su sve to činili u Njegovo ime, ali će im On odgovoriti: “Nikad vas nisam znao; idite od mene koji činite **bezakonje.**”Mt 7,23. Sve se to može činiti u Hristovo ime, ali ne i u Hristovoj sili. Pravo merilo jeste da li se poštuje Božji Zakon ili ne. **Hristova sila se ne daje onima koji čine bezakonje!**

Nepokoravanje Božjem Zakonu apostol Pavle naziva neprijateljstvom prema Bogu:

“Jer telesno mudrovanje neprijateljstvo je Bogu, jer se ne pokorava zakonu Božjemu niti može.” Rim 8,7.

Svoju vlast nad Zakonom, a posebno nad četvrtom zapovesti, Isus je naglasio sledećim rečima:

„I govoraše im: subota je načinjena čoveka radi, a nije čovek subote radi. **Dakle je gospodar sin čovečji i od subote.**” Mk 2,27.28.

Na žalost, kao i u Isusovo vreme, tako i danas, mnogima je više stalo do tradicije, do otačkih običaja, nego do Božjeg Zakona:

„A on odgovarajući reče im: **zašto i vi prestupate zapovest Božiju za običaje svoje?** ” Mt 15,3.

Koliko ljubimo Gospoda najbolje pokazuje kako držimo Njegove zapovesti:

„Kao što otac ima ljubav k meni, i ja imam ljubav k vama; budite u ljubavi mojoj. **Ako zapovesti moje uzdržite ostaćete u ljubavi mojoj**, kao ja što održah zapovesti oca svojega i ostajem u ljubavi njegovoj. Ovo vam kazah, da radost moja u vama ostane i radost vaša se ispuni.” Jv 15,9-11.

Bez ljubavi se Zakon ne može držati. Sam Isus je kazao:

„**Ako imate ljubav k meni, zapovesti moje držite.**” Jv 14,15.

Hristos, dakle, nije promenio Zakon, čak ni jedne title iz Zakona, a kamoli neku od zapovesti, niti mu je to bila namera. Ali uporedni pregled Božjeg Zakona po Bibliji i po katoličkom katehizisu otkriva nam najpre da u katehizisu nema druge zapovesti, koja zabranjuje idolopoklonstvo. Ona je jednostavno izbačena. Čijom voljom? Voljom Crkve. Čijom silom? Silom Crkve. Zašto? Da bi se opravdala protivzakonita praksa Crkve. A čega je posledica ta protivzakonita praksa? Pogledajmo šta Bog kaže:

„I progovori Gospod k vama isred ognja; glas od reči čuste, ali osim glasa lika ne videste. (...) Zato čuvajte dobro duše svoje; jer ne videste nikakvoga lika u onaj dan kad vam govori Gospod na Horivu isred ognja, **da se ne biste pokvarili i načinili sebi lik rezan ili kaku god sliku...**” 5. Mojs 4, 12.15.16.

Prilikom objave na Sinaju niko nije video Božji lik. Zato nas Sveto pismo upozorava da čuvamo dobro duše svoje da se ne bismo pokvarili i načinili sebi lik rezan ili kakvu sliku i klanjali im se. Prema tome, rezanje likova i klanjanje nije rezultat više duhovnosti, nego je posledica **kvarenja**. Zato je Rimokato-

lička crkva, da bi prikrila svoju pokvarenost, izbacila ovu zapovest. Kako to da onda u katehizisu ipak ima deset zapovesti? Jednostavno, Rimokatolička crkva je uspostavila ravnotežu podelom desete zapovesti na dva dela. I tako je rešila problem. U stvari, misli da je rešila problem. Time je i redosled ostalih zapovesti poremećen. Tako je i četvrta zapovest, koja govori o svetosti subotnjeg dana, sedmog dana, u katehizisu treća po redosledu i odnosi se na nedelju, prvi dan. I ona je, dakle, promenjena, iako je Bog jednom zasvagda rekao:

“I subote moje svetkujte da su znak između mene i vas, da znate da sam ja Gospod Bog vaš.” Jez 20,20.

Kao što narod svetkovanjem subote prepoznaje svoga Gospoda, tako i Gospod po svetkovanju subote prepoznaje svoj narod!

No nije samo Božić postao opšti crkveni praznik, niti je samo nedelja proglašena svetom:

“U IV. stoleću svetkuje se već i praznik Obreznja Hristova 1. januara; i praznik Uznosa Gospodnja, koji se možda još ranije praznovao, ali se tek sada spominje; zatim praznik donašanja Hristova u hram ili praznik Sretenja Hristova (... sretenje, pozdravljanje, *praesentatio in tempo*, donašanje, predstavljanje u hramu). Na Zapadu su od ovog poslednjeg praznika napravili više Marijin praznik, i to praznik čišćenja Marijina, *festum purificationis*, jer je Marija prilikom donašanja Hristova u hram prinela svoju žrtvu za očišćenje, i praznovan je taj praznik paljenjem mnogih sveća, otud *festum luminum*, *festum candelarum*, *Lichterfest*, *Lichtmess*. Ali je tek Justinijan podigao Sretenje 542. naročitim zakonom na opći zapovedni praznik. Svetkovan je dalje od V. stoleća amo: pra-

znik Preobraženja Hristova i Praznik Blagovesti, praznik pozdrava arhanđela Gavriela Mariji da će roditi Mesiju (...) dok je praznik smrti (uspenja) Marijine (...) nazvan i praznikom primanja Bogorodice u nebo (...) učinio općim praznikom Mavrikije (582. do 602) pri kraju VI. stoleća jednim svojim zakonom. Praznik posvećen proslavljanju anđeoskih horova, arhanđela Mihajla i Gavriela ušao je u upotrebu takođe od V. stoleća. Među praznicima svetitelja sretamo praznik svih svetih u grčkoj crkvi već u IV. stoleću, i to prve nedelje posle Duhova, koja se stoga i naziva nedeljom svih svetih; u zapadnoj crkvi pak taj praznik svetkovan je tek od 610. pre svega u Rimu 13. maja, zatim od IX. stoleća svugde, ali više ne 13. maja, već 1. novembra. Opće rasprostranjeni behu u IV. stoleću: praznik prvog mučenika Stefana; praznik rođenja Jovana Krstitelja (Ivan dan); praznik usećenja glave Jovana Krstitelja, poslednji kao praznik žalosti i kajanja provodio se u postu; i praznik apostolskih korifeja Petra i Pavla.”¹³⁾

Predviđeni obim ove knjige ne dozvoljava nam da nabrojimo sve praznike i sve dane koji su zahvaljujući svojim svecima postali sveti, uprkos činjenici da je Gospod posvetio samo jedan dan!

I obori na zemlju neke od vojske i od zvezda

Sliku o Malom rogu prorok Danilo dopunjuje i u osmoj glavi svoje knjige. Tu Mali rog poprima nesхватljive dimenzije, kao Kula u svoje vreme i kao Drvo u svoje vreme:

“I naraste vrlo velik prema jugu i istoku i prema krasnoj zemlji. I naraste dori do vojske nebeske, i obori na zemlju neke od vojske i od zvezda, i pogazi ih.” Dan 8,9.10.

Dok je Zapadno Rimsko Carstvo pod naletom germanskih plemena doživljavalo potpuni slom, Crkva je sve više jačala. U vreme cara Valentijana III (425-455) Rim je bio potpuno nemoćan da se odupre Hunima, kao i pre toga u vreme cara Honorija (395-423) kad su Zapadni Goti predvođeni Alarihom osvojili Večni grad i opljačkali ga. I upravo kada je Rim sa strepnjom očekivao strašnu sudbinu, tadašnji papa Leon Veliki uspeo je da nagovori hunskog vojskovođu Atilu da poštedi ovaj grad i njegove stanovnike. Ugled pape postao je nemerljiv. Leon je svoju vlast još više učvrstio kada su se na vratima Rima pojavili Vandali, koje doduše nije mogao sprečiti da ne pljačkaju, ali ih je odvratio da ne pale i ubijaju. Posle ovoga niko na celom Zapadu nije imao veću vlast.

“Rim je prekrojio odeždu u kojoj je služio idolima, uzeo je krst u ruke, okrenuo se na sve četiri strane sveta i povikao: 'Narodi, ja sam na Zemlji namesnik Isusa Hrista, jedinoga Boga i jedinoga Sina Božjeg, koji je za vas živeo i umro. Imam vlast otpuštati grehove. Ja sam posrednik između vas na Zemlji i Boga na nebu. Briga o dušama vašim meni je predata; ključevi od raja u mojoj su ruci. Samo onaj koji u svaku moju reč veruje i mene sluša biće spasen i živeće večito u carstvu nebeskome. Narodi, ko se meni protivi, taj se protivi Bogu i njegovom Sinu!' I narodi, od vekova naviknuti da slušaju glas Rima, pokloniše se i rekoše: 'Upravlaj našim dušama i našom savešću: mi smo tvoji. Moli Boga za nas grešne!' I kraljevi, videći da Rim, koji je do sada gospodario i nad telom i nad dušom svih naroda, sada traži vladu samo

nad ljudskim dušama, nisu se protivili; njima duše ne trebaju. I tako Rim pusti i utvrdi svoju vladu u pet delova sveta. To su njegove provincije u kojima ne mora da plaća i izdržava legione; on upravlja ovima, šalje im svoje naredbe i prima nebrojeno blago preko svojih namesnika. “ 14)

Mali rog je narastao čak do vojske nebeske i oborio na zemlju neke od vojske i od zvezda, i pogazio ih, a to znači da mu u njegovoj oholosti i nadmenosti ništa nije bilo sveto.

Kako shvatiti vojsku i zvezde?

Vojsku Gospodnju čine anđeli, “službeni duhovi koji su poslani na službu onima koji će naslediti spasenje” (Jevr 1,14). Gde su oni u Rimokatoličkoj crkvi? Na zidovima i oltarima. Na slikama i kipovima. Pozlaćeni ili obojeni zlatnom bojom. Za obožavanje i klanjanje. Kao da niko nije nikada pročitao šta je anđeo u Otkrivenju rekao apostolu Jovanu koji mu se poklonio: “Gle, nemoj, jer sam i ja sluga kao i ti i braća tvoja proroci i oni koji drže reči knjige ove. Bogu se pokloni.” Otk 22,9.

U poslednjem poglavlju Knjige proroka Danila čitamo koga predstavljaju zvezde:

“I razumni će se sjati kao svetlost nebeska, i koji mnoge privedoše pravdi, kao zvezde vazda i doveka.” Dan 12,3.

Ovo je proročanstvo o onima koji će se milošću Gospodnjom spasiti prilikom Hristovog drugog dolaska, a koji su propovedajući evanđelje rečju i delom uspeli da mnoge privedu božanskoj pravdi, odnosno spasenju. Njihov pravedan život bio je živo svedočanstvo o Božjoj pravednosti. Takvi su bili pre svega proroci i apostoli, ali i mnogo onih koji su svoju veru zapečatili smrću. Njihova imena svetle kao

zvezde ne samo u Svetom pismu, već i u nebeskim knjigama.

Kako ih je Mali rog oborio i pogazio?

Jednostavno, zlopupotrebom njihovih imena, za koje je vezivao raznovrsne oblike sujeverja, pojačavajući ih njihovim navodno posle toliko vekova pronađenim neraspadnutim, čudotvornim moštima.

“Već od najranijih kršćanskih vremena, a najkasnije od 4. stoljeća, hodočasnik je mogao računati na povoljnu reakciju svog odabranog sveca, ukoliko je dao bilo kakav 'dobrovoljni prinos' ili milodar u korist svetačkog kulta. Zauzvrat je dobio komad kamena, malo prašine, nešto zemlje ili nekoliko kapi vo-de sa svečeva poslednjeg počivališta - jer tu se krilo nešto od čarobne svetačke moći što je moglo izazvati čak i čudo. Često su se bolesnici zavjetovali svom svecu zaštitniku da će nakon ozdravljenja pokloniti žito, kruh ili vosak u težini vlastita tijela. Najcjenjeniji su prinosi bili, dakako, nakit i skupocjena odjeća - a ne hrana i novac, jer ih je svećenik odmah zadržao za sebe.”¹⁵⁾

Ovom neobičnom bolešću bilo je zahvaćeno celo hrišćanstvo. Da bi se udovoljilo zahtevima crkava iskopano je i posvećeno na tone mrtvih telesa. I danas se u Italiji mogu naći četiri uveta Svetog Prokopija, devet dojki Svete Eulalije, 28 prstiju Svetog Dominika, dva tela Svetog Silvestra (u Rimu i Modeni), dvojica Svetih Luka (u Veneciji i Padovi), više od 150 klinova sa Hristovog krsta.

Od ovakve prakse nije bio pošteđen ni sam Gospod Isus Hristos. Veoma oštar kritičar ovakvog hrišćanstva istoričar Karlhajnc Dešner tvrdi da “samo u Francuskoj postoji preko 500 zuba Isusa kad je bio

dete.”¹⁶⁾ A šta tek reći o hektolitrima Hristove krvi koju su manastiri i crkve izlagali pogledima sred-njovekovnih hodočasnika za debele pare, obećavajući im za tu priliku i po nekoliko hiljada godina oprosta?!

Do Poglavara vojske nebeske

“I naraste dori do poglavara toj vojsci, i uze mu svagdašnju žrtvu, i sveti stan njegov obori.” Dan 8,11.

Rim je utvrdio svoju vlast u svim delovima sveta. No, kao nekada Navuhodonosoru, tako ni njemu sada to nije bilo dovoljno. Zato se okrenuo uvis. Prema nebu. Štaviše, narastao je čak do Poglavara toj vojsci, i uzeo mu svagdašnju žrtvu, i sveti stan Njegov oborio. Ko je Poglavar nebeske vojske i šta ova slika znači?

Psalmista David je pevao o Gospodu koji “na nebesima postavi presto svoj” i čije carstvo “svim vlada”, o tome da anđeli Njegovi koji su “silni krepošću” izvršavaju “reč njegovu slušajući glas reči njegove” (Ps 103,19.20). Prorok Mihej je rekao: “Videh Gospoda gde sedi na prestolu svojem, a sva vojska nebeska stajaše mu s desne i s leve strane.” 1. Car 22,19. Pisac Otkrivenja je zabeležio da je Poglavar nebeske vojske sam Gospod Isus Hristos, koji se zajedno sa njima borio protiv Sotone i njegovih demona. U tom opisu apostol Jovan ističe Hristovo božansko poreklo i naziva ga Mihailom, što znači “Ko je kao Bog”:

“I posta rat na nebu. Mihailo i anđeli njegovi udariše na aždaju, i bi se aždaja i anđeli njeni. I ne nadvladaše, i više im se ne nađe mesta na nebu. I zbačena bi aždaja velika, stara zmija, koja se zove

đavo i sotona, koji vara sav vasioni svet, i zbačena bi na zemlju, i anđeli njeni zbačeni biše s njom. I čuh glas veliki na nebu koji govori: sad posta spasenje i sila i carstvo Boga našega, i oblast Hrista njegov; jer se zbaci opadač braće naše, koji ih opadaše pred Bogom našim dan i noć. I oni ga pobediše krvlju jagnjetovom i rečju svedočanstva svojega, i ne mariše za život svoj do same smrti. Zato veselite se nebesa i vi koji živite na njima. Teško vama koji živite na zemlji i moru, jer đavo siđe k vama, i vrlo se rasrdio, znajući da vremena malo ima. I kad vide aždaja da zbačena bi na zemlju, gonjaše ženu koja rodi muško. I ženi dana biše dva krila orla velikoga da leti u pustinju na svoje mesto, gdje će se hraniti vreme i vremena i po vremena, sakrivena od lica zmijina. ” Otk 12,7-14.

Stara Zmija je izgubila rat na nebu i bila zbačena na Zemlju. Međutim, nije se pomirila sa time. Nastavila je rat, ali sada sa Ženom, koja u Otkrivenju simboliše Crkvu:

“I razgnjevi se zmija na ženu, i otide da se pobije s ostalim semenom njenim, koje drži zapovesti Božje i ima svedočanstvo Isusa Hrista.” Otk 12,17.

Nakon ovoga prorok je ugledao čudan prizor. Zmija je uspela da nađe nekoga preko koga će ostvarivati svoje paklene namere:

“I stadoh na pesku morskome; i videh zver gde izlazi iz mora, koja imaše sedam glava, i rogova deset, i na rogovima njenim deset kruna, a na glavama njenim imena hulna. I zver koju videh bejaše kao ris, i noge joj kao u medveda i usta njena kao usta lavova, i dade joj zmija silu svoju, i presto svoj, i oblast veliku.” Otk 13,1.2.

Koga predstavlja ova zver, kojoj Zmija daje “silu svoju, i presto svoj, i oblast veliku” (Otk 13,2)?

Ona sadrži u sebi odlike četiri zveri, odnosno četiri svetstka carstva, koja su opisana u Danilu 7. Liči na risa, odnosno leoparda, kao treća zver; ima noge kao u medveda, kao druga zver; usta su joj kao usta lavova, kao prva zver; ima deset rogova, kao četvrta zver. To znači da se ova zver na istorijskoj pozornici javlja posle ove četiri zveri, odnosno nakon Vavilona, Medo-Persije, Grčke i Rima. Ko je onda ta zver? Niko drugi do Mali rog, odnosno papstvo. Pogledajmo kakav je dalji opis ove zveri, pa ćemo se i sami uveriti da ona u isto vreme čini ono isto što čini i Mali rog:

“I čudi se sva zemlja iza zveri, i pokoloniše se zmiji, koja dade oblast zveri. I pokloniše se zveri govoreći: ko je kao zver? i ko može ratovati s njom? I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva meseca” Otk 13,3-5. Ova zver, dakle, nema samo uticaja na području politike, već i religije. Ona zahteva da bude obožavana. Pošto je izašla iz mora, tj. gusto naseljenog područja, jer more predstavlja “ljude i narode, plemena i jezike” (Otk 17,15), “dana joj bi oblast nad svakim kolenom i narodom i jezikom i plemenom” (Otk 13,7). Vreme od 42 meseca je vreme od 1260 proročkih dana, odnosno godina. Osim toga “dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobedi” (Otk 13,7). Milioni nevinih žrtava i lomače mračnog srednjeg veka samo su dokaz više za identifikaciju ove zveri, odnosno njene sile.

Zmija je, dakle, bila zbačena na Zemlju, ali je preko Malog roga nastavila rat sa Nebom da bi zbacila Poglavara nebeske vojske. Prorok Danilo je video da je Mali rog narastao do neba i uspeo da zbaciti sveti stan Njegov. Šta to znači?

Apostol Pavle tvrdi da je Isus “glava svakome poglavarstvu i vlasti” (Kol 2,10). On to i jeste. Najpre

kao Stvoritelj: “Jer kroz njega bi sazđano sve što je na nebu i što je na zemlji, što se vidi i što se ne vidi, bili prestoli ili gospodstva ili poglavarstva, ili vlasti: sve se kroza nj i za nj sazda. I on je pre svega, i sve je u njemu.” Kol 1,16.17. Te slave Hristos se odrekao kada je došao na našu Zemlju. Postao je čovek, kao jedan od nas: “Budući pak da deca imaju telo i krv, tako i on uze deo u tome, da smrću satire onoga koji ima državu smrti, to jest đavola; i da izbavi one koji god od straha smrti u svemu životu biše robovi.” Jevr 2,14.15. Hristos je pobednik nad smrću. Bog je pokazao preveliku silu, “koju učini u Hristu, kad ga podiže iz mrtvih i posadi sebi s desne strane na nebesima, nad svim poglavarstvima, i vlastima, i silama, i gospodstvima, i nad svakim imenom što se može nazvati, ne samo na ovome svetu nego i na onome koji ide.” Ef 1,20.21. Isus se kao Pobednik vratio u svoju božansku slavu. Ponovo je postao Glava svakome poglavarstvu i vlasti. Bog mu je sve pokorio: “I sve pokori pod noge njegove, i njega dade za glavu crkvi, nad svima, koja je telo njegovo, punina onoga koji sve ispunjava u svemu.” Ef 1,22.23.

Bog je Hrista posadio “sebi s desne strane na nebesima, nad svim poglavarstvima, i vlastima, i silama, i gospodstvima, i nad svakim imenom što se može nazvati” (Ef 1,20.21). Osim nad papom. To govore njegova hulna imena.

Bog je Hrista dao za glavu crkvi. Ali Mali rog je sebe nazvao CAPUT CRISTIANITATIS, što znači Glava hrišćanstva.

“A ovo je glava od toga što govorimo: imamo takvoga poglavara sveštetičkoga koji sede s desne strane prestola veličine na nebesima; koji je sluga svetinjama i istinitoj skiniji, koju načini Gospod, a ne čovek.” Jevr 8,1.2.

Hristos je na Zemlji bio i Sveštenik i Žrtva, odnosno kao Sveštenik je prineo sebe na žrtvu. Na Nebu je On Prvosveštenik, odnosno Sluga svetinjama: “Jer Hristos ne uđe u rukotvorenu svetinju, koja je prilika prave, nego u samo nebo, da se pokaže sad pred licem Božjim za nas.” Jevr 9,9,24. Cilj Njegove službe je večni otkup čoveka: “Hristos pak dođe kao prvosveštenik budućih dobara i uđe jednom zasnagda u svetinju kroz veću i savršeniju skiniju koja nije rukom načinjena, to jest, nije od ove tvorevine, i to ne krvlju jaraca i junaca, nego svojom sopstvenom krvlju, te nađe večni otkup.” Jevr 9,11,12. (Čarnić) Večni otkup je plaćen “skupocenom krvlju Hrista” (1. Pt 1,19). A sada je Hristos sluga svetinjama. On “ima večno sveštenstvo” (Jevr 7,24).

Sudeći prema praksi Rimokatoličke crkve večno sveštenstvo ima papa. On je DUX CLERIS, odnosno Vođa sveštenstva. Hristos je bukvalno zbačen na Zemlju, oboren je Njegov stan, jer se ne nalazi u nebeskoj Svetinji u ulozi Prvosveštenika, kako to kaže Sveto pismo, već visi na krstovima u zemaljskim, rukotvorenim crkvama, izvajan od gipsa ili izdeljan od drveta. Tu prima službu i obožavanje od svojih sledbenika, a umesto Niega između grešnika i Boga posreduiu “bezgrešni”

Trgovina oprostajnicama (Hans Holbein)

Obaranje svetog stana Poglavarara nebeske vojske, odnosno samoga Isusa Hrista, može se objasniti i rimokatoličkom dogmom o tzv. trans-supstancijaciji. Rečnici stranih reči definišu ovu reč kao pretvaranje jedne suštine u drugu. O kakvom je pretvaranju i o kakvoj suštini reč u Rimokatoličkoj crkvi? O pretvaranju vina u krv i hleba u telo. U krv i telo Isusa Hrista. I to je najvažniji trenutak u svetoj misi kada se osvećenjem hleba i vina, koje može vršiti samo episkop ili sveštenik, hleb i vino pretvaraju u pravo telo i pravu krv Hristovu. Neverovatna tvrdnja! Ovako nešto nije pošlo za rukom ni samom Hristu. Na poslednjoj večeri sa svojim učenicima (Lk 22,14-20) posle izrečenog blagoslova nad hlebom i vinom, On im nije podelio meso i krv. A tako bi trebalo da bude, ako je zaista pretvorio hleb u telo, a vino u krv, jer je Isus bio čovek kao i mi - od mesa i krvi. Pogledajmo šta je zapravo Isus rekao:

“Kad god jedete ovaj hleb i čašu ovu pijete, smrt Gospodnju obznanjujete, dokle ne dođe. Tako koji nedostojno jede ovaj hleb ili pije čašu Gospodnju, kriv je telu i krvi Gospodnjoj.” 1. Kor 11,26.27.

Dakle, “Kad god jedete ovaj hleb i čašu ovu pijete”, znači da i posle osvećenja Hleb ostaje hleb, a vino ostaje vino. Niti se hleb pretvara u meso, niti se vino pretvara u krv. Sveto pismo nigde ne govori o ovakvoj trans-supstancijaciji, o promeni suštine. Ali ko mari za Sveto pismo kad postoje sveti koncili!

“Četvrti lateranski koncil odlučio je 1215. da posvećenje u svetoj misi proizvodi stvarnu promjenu

biti, pa je zbog toga iskovan izraz 'trans-supstancijacija'." 17)

Vavilon veliki, mati kurvama

Poslednja knjiga u Svetom pismu, Otkrivenje, napisana je velikim delom simboličkim jezikom. Tako se, između ostalog, u njoj pominju i opisuju dve žene. Nasuprot ženi koja je obučena "u sunce, i mesec pod nogama njenim, i na glavi njezinoj venac od dvanaest zvezda" (Otk 12,1), a koja simboliše pravu i vernu apostolsku crkvu, u Otk 17 opisuje se i jedna druga žena, koju je prorok sa Patmosa prikazao na sledeći način:

"I dođe jedan od sedam anđela koji imahu sedam čaša, i govori sa mnom govoreći mi: hodi da ti pokažem sud kurve velike, koja sedi na vodama mnogima; s kojom se kurvaše carevi zemaljski, i koji žive na zemlji opiše se vinom kurvarstva njena. I uvede me duh u pusto mesto; i videh ženu gde sedi na zveri crvenoj koja beše puna imena hulnih i imaše sedam glava i deset rogova. I žena beše obučena u porfiru i skerlet i nakičena zlatom i kamenjem dragim i biserom, i imaše čašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega; i na čelu njenu napisano ime: tajna, Vavilon veliki, mati kurvama i mrzostima zemaljskima. I videh ženu pijanu od krvi svetih i od krvi svedoka Isusovih; i začudih se čudom velikim kad je videh. I reče mi anđeo: šta se čudiš? Ja ću ti kazati tajnu ove žene, i zveri što je nosi i ima sedam glava i deset rogova. Zver, koju si video beše i nije, i izići će iz bezdana i otići će u propast; i udiviće se koji žive na zemlji, kojima imena napisana nisu u knjigu

života od postanja sveta, kad vide zver, koja beše, i nije, i doći će opet. Ovde je um, koji ima mudrost. Sedam glava, to su sedam gora na kojima žena sedi.” Otk 17,1-9.

Kako identifikovati ovu ženu?

Već nam je sam prorok rekao kako se ona zove: “Vavilon veliki”. Otk 17,5. Ovim istim imenom apostol Petar je nazvao Rim, odakle je poslao svoju Prvu poslanicu (1. Pt 5,14). Prema tome, žena sa imenom Vavilon je sam Rim.

To nam potvrđuje i mesto gde ona sedi. Imamo i dva određenja za to. Najpre se kaže da ona “sedi na vodama mnogima” (Otk 17,1). I u tome je slična sa doslovnim Vavilonom, koji je bio sagrađen na velikoj reci Eufratu. U Otk 17,15 daje nam se objašnjenje ovog simbola: “I reče mi: vode što si video, gde sedi kurva, ono su ljudi i narodi, i plemena i jezici.” Drugo, ova žena sedi na zveri crvenoj sa sedam glava (Otk 17,3). To znači da ova otpala Crkva nema samo duhovnu vlast nad ljudima, ona je povezana i sa državnom vlašću, bolje reći ona dominira nad državom, jer zver u Bibliji simboliše političku i državnu vlast (v. Dan 7, 17.23; Otk 13). Otpali Vavilon, dakle, pored duhovne ima i svetovnu vlast. Zemaljske vlasti su te koje joj omogućuju da “otrovnim vinom kurvarstva svojega napoji sve narode” (Otk 18,2) Zver ima sedam glava. “Sedam glava, to su sedam gora na kojima žena sedi.” Otk 17,9. Rim je i po tome poznat - kao grad na sedam brežuljaka.

U svojoj čuvenoj “Božanstvenoj komediji” pesnik Dante Aligijeri je takođe primenio ovo proročanstvo na Rimsku crkvu. U delu “Pakao”, u XIX pevanju, on se obraća rimskim sveštenicima i kaže:

I evanđelist vas pastire mnjaše
kad vidje onu što sjedi na vodi
i kurvati se s kraljevima znaše;
sa sedam glava što se na svijet rodi,
a znak joj deset rogova, dok htjede
njen muž još stazom kreposti da hodi.

Zlato i srebro kao Bog vam vrijede,
i što vas drugo luči od pogana
van što vi sto, a oni jednog slijede? 18)

Rim je nazvan kurvom. Da li samo zbog duhovnog nemorala? Svakako - ne! Istoričar Henri Pirrenne ističe i onu drugu stranu:

“Pomislimo samo kakve je dojmove morao ponijeti vjernik odlazeći iz glavnoga grada kršćanstva u vrijeme kad je u njemu bilo 6800 bludnica (1490.g.), i kad su pape i kardinali javno isticali svoje ljubavnice i priznavali svoju nezakonitu djecu, obogaćujući ih na račun crkve.” 19)

Malo je poznato da je papa Sikstus IV, čije ime nosi njegova čuvena građevina Sikstinska kapela, osnovao i **kuće radosti**, čije su mu devojke za uživanje donosile prihod od 20.000 dukata godišnje. A u njegov “doprinos” moralu svakako spada i imenovanje Torkvemade za Velikog inkvizitora, “krvoločnog psa”, kako ga naziva nemački istoričar Karlhajnc Dešner.

Engleski istoričar Norman Foster navodi da je Rim u srednjem veku bio “Vavilon greha” i “Bludnica Evrope”, jer je Crkva držala javne kuće za potrebe hodočasnika.

„Carevi zemaljski s njom se kurvaše.” Otk 18,3

Ali ne samo Rim. I drugi centri katoličanstva bili su poznati po tom grehu. Lisabon, na primer. Čuveni lisabonski zemljotres otkrio je jednu prosto neverovatnu stvar. Nešto čudno se dogodilo, što bi moralo biti neizbrisiva i nezaboravna pouka za sve hrišćane.

Obratimo pažnju i na dan i datum kada se to dogodilo, jer se i u tome krije pouka.

“Na Dan svih svetih, u subotu, 1. novembra (1755) ... ujutru, oko 9,30 tri prva potresa iznenadila su grad. Prvo se razlegla jaka potmula podzemna grmljavina. Posle kratke pauze usledila su dva minuta stravičnog tresenja koje je, uz zaglušujuću tutnjavu, rušilo kuće i prodavnice, crkve i palate. Treći potres završio je razaranje i dan pretvorio u noć, pošto je tamni oblak prašine obavio uništeni grad. Kada se prašina slegla i preživeli počeli da se izvlače iz ruševina, buknuo je užasni požar. Sledeća strahota nastupila je jedan čas kasnije. Tri morska talasa, visoka preko šest metara (...) sručili su se takvom žestinom na priobalni deo grada da su ga potpuno zbrisali.

Od 20.000 kuća u gradu uništeno je 17.000, a ono što je zemljotres poštedeo završio je požar. (...) Smatra se da je tom prilikom poginulo 60.000 ljudi.

Verski sukob dao je lisabonskom zemljotresu poseban značaj. Znajući koliko je dece i drugih nedužnih i nemoćnih nastradalo toga dana, ljudi su počeli da preispituju Božju samilost i sažaljenje. Oštroumnost sveštenika morala je da izdrži provere objašnjenjima zašto je Bog dozvolio da tolike crkve budu razorene, a poštedeo je ulicu, u kojoj su sve same javne kuće. Borba mišljenja vodila se i preko mnogobrojnih pamfleta i napisa.”²¹⁾

Dakle, da ponovimo neke činjenice. Dan: subota, 1. novembar, Dan svih svetih. Subota, kao sveti dan - pogažena. Umesto da bude Dan Gospodnji, jer je Hristos Gospodar subote (Mk 2,28), ova subota je bila subota svih mrtvih. Da ponovimo i pitanje: **Zašto je Bog dozvolio da tolike crkve budu razorene, a poštedeo je ulicu, u kojoj su sve same javne kuće?**

Ne znamo kakve su odgovore imali sveštenici u to vreme, ali jedno je sigurno i može nam poslužiti kao odgovor: Nemoral Crkve nadmašivao je nemoral javnih kuća. Crkva je bila ta “s kojom se kurvaše carevi zemaljski” (Otk 17,2). Crkva je bila ta koja “imaše čašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega” (Otk 17,4). Crkva je bila ta, čije je ime bilo “Vavilon veliki, mati kurvama i mrzostima zemaljskima” (Otk 17,5). Crkva je bila ta koju je prorok video “pijan u krvi svetih i od krvi svedoka Isusovih” (Otk 17,6).

Toga jutra u mnogobrojnim crkvama služena je misa za mrtve, a sama Crkva je bila kriva za smrt mnogih od njih, jer je Lisabon bio sedište inkvizicije. Dželati su se toga dana s pijetetom sećali svojih žrtava! Kakve li ironije! Kakvog li licemerja! Nebo je moralo da reaguje i na duhovno kurvarstvo i na bezočno licemerje.

Ovaj duhovni Vavilon predstavlja lažni religiozni sistem, koji je nasledio verovanje i učenje doslovnog starozavetnog Vavilona. Sama reč Vavilon, rekli smo već, znači “zbrka”, što ukazuje na zbrku u njegovom učenju i verovanju. Ali ako bismo rekli da znači i “Velika vrata bogova”, ni tada ne bismo pogrešili, jer kao što su nekada u starom Vavilonu vladali oni koji su sebe smatrali bogovima, tako isto rade i gospodari hrišćanskog Vavilona.

Postoji, međutim, i direktna istorijska veza između starog Vavilona i Rima. Ona vodi preko maloazijskog grada Pergama, gde je u vreme vladavine Persijanaca postojala glavna škola prognanih haldejskih, odnosno vavilonskih sveštenika. Prema ovoj religiji vladar je bio poglavar tog verskog sistema sa najznačajnijom titulom *Pontifex Maximus*, što znači

Najveći Graditelj Mosta, mosta između Zemlje i Neba. Kada je pergamski kralj Atal III godine 133. pr. Hr. predao Pergam Rimu, bila je to prilika da se ovaj kult prenese u Rim. Na taj način je Pergam spojio Vavilon i Rim. Titulu *Pontifex Maximus* nosili su od tada svi rimski carevi, da bi je sa propašću Rimskog Carstva preuzeo papa. Tako je papa postao vavilonski prvosveštenik, premda se on izdaje za naslednika apostola Petra, i nastavio da gradi vavilonske mostove. Evo šta o tome kaže istoričar Vels:

“Službeno hrišćanstvo davno je pomračilo divnu nauku Isusa Nazarećanina iz koje je bilo postalo, i već se naviklo da u svemu prelazi preko nje. Rimska crkva, koja se grčevito držala titule ‘pontifex maximus’ već je davno bila napustila težnju nebeskom carstvu, i sada se trudila da nanovo oživi rimsku prevlast na zemlji, koju je smatrala svojom baštinom. Postala je političkim telom, koje je koristilo veru i nevolju prostog sveta radi ostvarenja svojih posebnih smerova. Tako je Evropa krenula putem šturog podražavanja jednoj prošlosti, iz čijeg sloma nije htela ništa da nauči.”²²⁾

Prorok dalje kaže: “Žena beše obučena u porfiru i skerlet i nakićena zlatom i kamenjem dragim i biserom.” Otk 17,4 To pokazuje da je ona materijalno izuzetno bogata i da više polaže na materijalno bogatstvo nego na duhovno. A njeno bogatstvo počinje da se gomila, prema istoričaru Dešneru, već u 3. veku, kada su biskupi dozvoljavali sebi pravo da sve svoje potrebe pokrivaju iz crkvene kase. Dešner dalje piše:

“U 4. veku oni postaju saveznici države, koja svoje podanike isisava do krvi. A u 5. veku već je rimski biskup najveći zemljoposjednik u Rimskom Carstvu. Odavno se već svuda guši politička žudnja,

suzbijaju se hrišćanski socijalni nemiri u Africi, Španiji i Galiji i blagoglagoljivo se sirotinji obećava sreća na onom svetu, da bi oni mogli što bolje da ih globe na ovom.

Već u 6. veku uvodi se - uzrok beskrajnog jada - crkveni desetak, koji će onda legalizovati Karl Saksokoljac, a koji će se sprovesti do 19. veka. U 8. veku će se izdejtšovati Crkvena država, koju će franački i saksonski vladari stalno potvrđivati i povećavati, tako da će se najzad ona boriti, i sama naružana do zuba, vlastitom vojskom i vlastitom mornaricom. Pljačkaće sve što se može pljačkati, utvrđenja, dvorce, gradove, cele grofovije i vojvodstva. Krašće sve što se može ukrasti: već u 4. veku imetak paganskih hramova, u 6. veku imetak svih pagana, onda posed miliona prognanih i pobijenih Jevreja, imanje i posed spaljenih jeretika, a često isto tako spaljenih veštaca i veštica. I kao što su pljačkani oni koji drugačije misle, isto tako su pljačkani i vlastiti vernici sve novijim i višim porezima, zakupninama, kamatama, pritiscima, oprostajnicama, izmišljenim čudima, relikvijama, pri čemu je novac često uterivan ekskomunikacijom, interdiktom i mačem; italijanski narod je naravno najviše opustošen, a sam Rim postao najbuntovniji i najsiromašniji od svih gradova Zapada: broj njegovih stanovnika opao je od dva miliona u pagansko vreme na samo 20.000 u 14. veku.

U srednjem veku Crkva poseduje - ne samo pljačkom i ratom, svakako, nego i zahvaljujući dotacijama onih s kojima je bila u savezu - trećinu ukupnog evropskog zemljišta, koje su obrađivali poslušni seljaci, koji su u očima svojih gospodara vredeli manje od stoke. Ne košta slučajno jedan takav seljak u doba procvata hrišćanstva pola konja! Ne poseduje slučajno Crkva, koja je već u 4. veku, imajući potrebu za jevti-

nijom radnom snagom za svoja sve veća imanja, i koja je pooštrila i učvrstila ropstvo, konačno i najviše robova.”²³⁾

Kako prorok dalje opisuje ovu bludnicu?

“I imaše čašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega.” Otk 17,4.

Čaša u ruci, puna mrzosti i poganštine njenog kurvarstva, u stvari je čaša puna **vina kurvarstva** Vavilona. Setimo se da je to opomena i drugog anđela u trostrukoj anđeoskoj vesti, koju on upućuje celom svetu: “Pade, pade Vavilon: jer otrovnim vinom kurvarstva svojega napoji sve narode.” Otk 14,8.

Vino je u Bibliji simbol učenja. Setimo se samo kako je Isus govorio o svom učenju: “Niti se leva vino novo i mehove stare; inače mehovi prodru se i vino se prolije, i mehovi propadnu. Nego se leva vino novo u mehove nove, i oboje se sačuva.” Mt 9,17. Vino kurvarstva predstavlja lažno učenje, potpuno strano izvornom hrišćanstvu i osnovnim istinama evanđelja koje su propovedali Hristos i apostoli. Ova žena je velika otpala Crkva, mati kurvama, koja je svojim vinom opila mnoge druge crkve i zajednice. Ona je preljubočinica, jer je napustila svoga Ženika, Isusa Hrista, a ljudskom tradicijom, paganskim običajima i verovanjima i odlukama crkvenih sabora potisnula biblijsko učenje. Pogledajmo neka od njih. Evo najpre svedočanstva istoričara Velsa:

“Nauka o Božjem carstvu na zemlji, koju je nekad propovedao Isus Nazarećanin, od samog početka je bila unakažena primesom izvesnih doktrina i ceremonija starijih predanja i raznim umovanjem niže vrste. Hrišćanstvo je isuviše rano izgubilo svoju prvobitnu proročku i stvaralačku snagu. Zaplelo se u prastaro predanje ljudske žrtve, u mitraističko predanje o

duševnom prečišćavanju krvlju, prihvatilo je misao održanja sveštenečkog staleža, koja potiče još iz najranijih vremena stvaranja ljudskog društva i, najzad, dalo se na izgrađivanje doktrina o suštini božanstva. Imate utisak kao da je etrurski 'pontifex maximus' svojim kažiprstom krvavim od baratnja po crevima zaklane žrtve, podvukao čistu i divnu nauku Isusa Nazarećanina. Uvelike se osećao uticaj dosta zbrkanih umnih pravaca aleksandrijskih Grka. Usled toga što pojedine svoje pojmove nije mogla da dovede u sklad, crkva je postala sva dogmatična. Ne mogavši naći rešenje za svoje duhovne protivrečnosti, postala je uz to još i nasilnički samovoljna. Svoje sveštenike sve više i više je vaspitavala na osnovu simvola vere, dogmata i uopšte tačno ukalupljenih obrazaca; a kad bi ti ljudi postali kardinali ili pape, bili bi obično već u godinama, navikli na politiku uskih i sitnih smerova, nesposobni za bilo kakve zamašnije planove osnivane na načelima o preuređivanju sveta. Bili su već potpuno zaboravili da im je prvi zadatak bio stvaranje carstva Božjeg u srcima ljudi. Težili su jedino da nametnu ljudima vlast crkve, to jest svoju ličnu vlast. Da bi sebi što bolje obezbedili tu vlast, nikad se nisu ustručavali da iskoriste u svoje svrhe mržnju, strah, požudu i uopšte sve najniže ljudske pobude. A baš zbog toga što su mnogi od njih i sami sumnjali u ispravnost svoga doktrinarstva, nisu dopuštali nikakvu diskusiju o tome. Prema tome, krajnja netrpeljivost, koju su ispoljavali i prema najmanjim sumnjama ili skretanjima u veri nije se osnivala na nekom njihovom безусловnom pouzdanju u svoju veru, već je naprotiv bila posledica njihovog vlastitog kolebanja u veri. Prosto je bilo u interesu njihove politike da se održi jedinstvo crkve." 24)

Inspirator svih Vavilona u istoriji jeste sam Sotona. Evo šta o njegovom uticaju na duhovni Vavilon piše veliki borac za Božju Reč, engleski biskup Hju Latimer (1485-1555), koji je zbog protivljenja Rimu spaljen na lomači:

“A njegova je dužnost da sprečava religiju, da održava sujeverje, da podstiče idolopoklonstvo, da širi svakovrsne papštine. Uvek je spreman da smišlja razne načine da zamagli i skrije Božju slavu. Gde se đavo nastani i počne da vršlja, tamo se odbacuju knjige i uzimaju sveće; odbacuje Biblija, a uzimaju brojanice; odbacuje svetlost jevanđelja, a upotrebljava svetlost sveća; da, čak i u podne. Gde đavo obitava, da bi prevagnuo, zavodi se sujeverje i idolopoklonstvo, kađenje tamjanom, slikanje ikona, sveće, vrbove grančice, pepeo posle spaljivanja, sveta vodica i novo bogosluženje čovečjeg izuma, kao da čovek može da izmisli bolji način bogoslužnja od onog koji je Bog odredio. Dole sa Hristovim krstom, gore sa purgatorskim kesarošem, gore s njim; gore sa papskim čistilištem. Umesto odevanja golih, siromašnih i nemoćnih, ukrašavanje rezanih likova, veselo gizdanje drvlja i kamenja; gore čovečja tradicija i njegovi zakoni, dole s Božjom tradicijom i njegovom presvetom Rečju. Neka se sve radi na latinskom jeziku; ne sme biti drugog jezika sem latinskog, ni toliko koliko da se kaže: *Memento homo quod cinis est, et in cinerem reverteris*, 'Ne zaboravi, čoveče, da si pepeo i da ćeš se vratiti u pepeo', to su reči koje sveštenik govori neukom narodu kad mu daje pepeo na dan Pepeljave srede, ali to mora da se kaže na latinskom jeziku. Božja reč se ne sme prevoditi...” 25)

O suboti i nedelji je već bilo reči, ali evo sada kako o tome govori nemački teolog i istoričar Hans Hajnc:

“Izvesne ustanove paganstva izašle su u susret nedelji. Time je ona mogla da se nada velikom razumevanju. U stvari Rimljani su, prihvativši sedmodnevnu nedelju, smatrali prvi dan nedelje kao 'posvećen Suncu'. '*Dies solis*' (nedelja) je dakle potpuno paganska oznaka. To je objašnjenje što Justin Mučenik (oko 150. godine) u svojoj prvoj apologiji rimskom caru dan susreta naziva '*hemera Heliou*' (nedelja). Pošto su pagani poznavali nedelju, on se nadao da će naići na predusretljivost s njihove strane. Kad je poštovanje Sunca pomoću persijskog kulta Mitre, koji je poštovao '*Sol invictus*' (nepobedivo Sunce), sve više uzimalo maha, i hrišćanska nedelja je imala koristi od toga. Samo se tako može objasniti što je prva naredba o nedelji cara Konstantina od 7. marta 321. godine trebalo da posluži kao zajednička osnova opšteg religioznog stapanja između hrišćanstva i paganstva, da bi se spaslo Rimsko carstvo. Konstantin je doduše oslobodio hrišćanstvo, ali ga je neizbrisivo unakazio žigom paganstva.”²⁶⁾

No to nije bio jedini žig! Kao što je doslovni Vavilon iz vremena Starog zaveta predstavljao sistem obožavanja lažnih bogova, tako i duhovni Vavilon iz Otkrivenja predstavlja pogrešan religiozni sistem, koji nastavlja sa sprovođenjem učenja i verovanja doslovnog Vavilona.

Starozavetni Vavilon je bio centar idolopokloničke službe. Sam prorok Danilo i njegovi drugovi, Ananija, Misailo i Azarija, dobili su na vavilonskom dvoru kao robovi nova imena, Valtazar, Sedrah, Misah i Avdenago (Dan 1,7) prema glavnim vavilonskim božanstvima. U velikim hramovima stajali su kipovi vavilonskih bogova, dok toga u jerusalimskom Hramu nije bilo. Moderni Vavilon, kao oličenje crkve koja je napustila izvorno hrišćanstvo, takođe vrši idolopok-

loničku službu nasuprot jasnom učenju Biblije (v. 2. Mojs 20,4-6). Vavilon sledi ljudsku tradiciju, i umesto Hristu kao glavi Crkve prednost daje zemaljskom vođi.

Još jedna velika zabluda, koja takođe ima ko-
rene u Vavilonu, jeste **verovanje u besmrtnost duše**,
odnosno u zagrobni život. Ova ideja, koja je razvijena
u grčkoj filozofiji, uvukla se i u hrišćansku crkvu. Bi-
blija jasno kaže da je “plata za greh smrti” (Rim 6, 23).
Kad čovek umre “izide iz njega duh, i vrati se u zem-
lju svoju: taj dan propadnu pomisli njegove” (Ps 146,
4). “Jer što biva sinovima ljudskim to biva i stoci, jed-
nako im biva; kako gine ona tako ginu i oni, i svi ima-
ju isti duh; i čovek ništa nije bolji od stoke... Sve ide
na jedno mesto; sve je od praha i sve se vraća u prah.”
Prop 3,19.20.

Međutim, kako Crkva uči da ima zagrobnog
života, onda mu je morala naći i mesto. Tako je za
pravednike našla - **Raj**, za grešnike - **Pakao**, a za one
između - **Čistilište**. Time je Hristovo obećanje da će
doći i vaskrsnuti mrtve izgubilo svaki smisao. Umesto
da On dođe, Crkva mu šalje mrtve. Učenjem o Raju i
Paklu opijene su sve crkve. Učenje o Čistilištu još
uvek nije naširoko prihvaćeno.

Skoro hiljadu godina bilo je potrebno da se pro-
glasi dogma o Čistilištu. Ali ne posle Hrista, nego po-
sle pape Grgura I, a on je živeo u šestom veku (540-
604). Ono što je dotle bilo nepoznato i na Istoku i na
Zapadu, odjednom je postalo jasno Grguru I. Doduše,
bio je neodlučan kada je govorio o toj novotariji, ali je
verovao da se duša čisti ognjem, tajanstvenim, večnim
ognjem. (Ona duša koja se ne može očistiti tajan-
stvenim, večnim ognjem, verovatno se prepušta ta-
janstvenim, večnim crvima!). Maštoviti sveštenici

umeli su kasnije da ovo učenje pretvore u trgovinu da bi se dušama u Čistilištu pomoglo da što pre pređu u Raj, i to uvođenjem indulgencija (oproštajnica) i plaćenih misa za mrtve. A onda je u vreme pape Eugena IV Sabor u Firenci sve to proglasio dogmom. Na taj način je Pakao ograničen, ili namenjem samo nekatoolicima, a sitnim i srednjim grešnicima posle kratkog cvrčanja na vatri ništa ne može da uskrati Raj. Ako još imaju sreće da njihovi rođaci na Zemlji odreše kesu, čišćenje traje daleko kraće.

O izopačenom hrišćanstvu engleski profesor uporedne religije Trevor Ling kaže:

“Nova religija nije iz temelja istisnula ranija neznabožačka verovanja i običaje; naprotiv, ona ih je usvojila i pohrišćanila. Mnoga svojstva hrišćanske religije, što ih je ispoljila izranjajući kroz evropsku religiju, predstavljala su prilagođavanje ranijim verovanjima i kultovima. Neznabožački politeizam našao je nov odušak u poštovanju svetaca. Posejdona-Neptuna, čuvara pomoraca i čamdžija, zamenio je Sveti Nikola kao njihov svetac-zaštitnik. Kult boginje Dijane iz Efesa deluje u najvećoj meri kao prototip device Marije, koju su najpre u tom gradu počeli poštovati kao 'majku Božju'. Misao o čednoj bogomajci nije bila nimalo strana rimskom svetu. Samo-svojna obeležja rimske svečanosti parentalija prenesena su na praznik Zadušnice, mada je datum bio pritom izmenjen. Saturnalije, svetkovina očekivanja sunčevog povratka, upravo posle najkraćeg dana, postaje hrišćanska svetkovina rađanja Svetlosti sveta. Prolećna svetkovina vraćanja života, u Britaniji - verovatno praznik saksonske boginje Estre, postaje uskršnja proslava Hristova ustajanja iz mrtvih povezana s prolećnom svečanošću u Jevreja, Pashom, što je pružilo verodostojnu istorijsku priliku za sećanja na smrt Isu-

sovu... Na te i mnoge druge načine bili su asimilovani i izgledom pohrišćanjeni mesni, narodni ili oblasni običaji prehrišćanskog verskog karaktera.” 27)

Tako se vino paganstva točilo u čašu s vinom hrišćanstva. Sve više i više. I umesto da Crkva ispuni Hristov nalog da ide i nauči sve narode da drže sve što je On zapovedao, ona ih je opila svojim vinom bluda.

U opojno vino Vavilona spada i tzv. govorenje jezika. A to vino počelo je da se toči pre tridesetak godina:

“Leta 1967. pokret govorenja jezika pojavio se na univerzitetu 'Notr Dam', pa su mnogi sveštenici, kaluđerice i laici navodno primili Svetog Duha i govorili jezike. Odatle se taj pokret nezadrživo širio sve dok nije postao značajna sila u Rimskoj crkvi. Zatim je preskočio denominacijske granice i osvojio protestantizam. Više se ne potiskuje u 'svete valove', već je u glavnoj struji protestantizma i nailazi na široko prihvatanje. U stvari, ovaj pokret sve više postaje najznačajniji objedinjujući činilac u današnjem hrišćanstvu. Tamo gde su propali svi pokušaji da se postigne formalno ujedinjenje svih denominacija, karizmatički pokret snažno ujedinjuje savremene hrišćane.” 28)

Zašto i govorenje jezika spada u vino Vavilona? Zato što je lažno. Pravo govorenje jezika zabeleženo je u Svetom pismu i ono se dogodilo na dan Pedesetnice. Tada su se apostoli, obdareni silom Svetog Duha, obratili okupljenom mnoštvu iz različitih provincija Rimskog Carstva na njihovom maternjem jeziku, koji do tada nisu znali, sa ciljem da im objave vest evanđelja. Danas svi oni koji u svojim crkvama doživljavaju lažno duhovno probuđenje i padaju u verski zanos, govore neživim, nepostojećim, tajnan-

stvenim jezikom, koji nikome na kugli zemaljskoj nije maternji jezik.

Govorenje jezika je stoga lažna pojava. Imitiranje Pedesetnice. Postavlja se, međutim, pitanje ko stoji iza ovakve pojave, ako to nije Sveti Duh? Odgovor ne možemo nigde naći osim u Bibliji, u kojoj se kaže da Vavilon “postaje stan đavolima, i tamnica svakome duhu nečistome” (Otk 18,2). Prema tome, đavoli i nečisti duhovi su ti koji izazivaju ovo lažno versko buđenje i verski zanos, koji kao talas preplavljuje svet. On ne zna za međukonfesionalne granice. Tako se doslovno ispunjavaju reči proroka: “I koji žive na zemlji opiše se vinom kurvarstva njena.” Otk 17,2. Jednom reči ova pojava može se nazvati spiritizmom.

Počelo je dakle od katolika, ali se to dešava i sa baptistima, i sa prezbiterijancima, luteranima, reformatorima, metodistima, episkopalcima. I sa desetinama drugih verskih zajednica. U ekstazi. U dubokom transu. Dok su van sebe. S podignutim rukama. Dok plešu, pljeskaju. Uz muziku punu ritma. Ne samo po crkvama. I u noćnim barovima. Na Isusovim festivalima. Mogu se čuti novi jezici. Bez smisla, bez sintakse, bez gramatike. Ravni brbljanju, mrmljanju, kričanju, vriskanju.

Ovo razulareno emotivno stanje iz korena menja sliku podeljenog hrišćanstva. Hrišćanstvo, odvojeno od Hrista, postaje religija čula, a ne religija razuma i srca. Postaje religija bez načela Božjih. Bez zapovesti Božjih. Duhovnost bez Duha Božjega. Jer Bog daje Duha Svetoga samo “onima koji se njemu pokoravaju” (Dela 5,32).

Ovo celokupno izopačeno učenje podseća nas na reči apostola Pavla:

“Jer kad poznaše Boga, ne proslaviše ga kao Boga niti mu zahvališe, nego zaludeše u svojim mislima, i potamnije nerazumno srce njihovo.” Rim 1,21.

LITERATURA:

- 1) H. Dž. Vels: *Istorija sveta, Narodno delo, Beograd 1929, p. 155.156.*
- 2) Citirano u: *Verner Keler: Biblija je u pravu, Kalenić, Kragujevac 1979, p. 325.*
- 3) Mihail Rostovcev: *Istorija staroga sveta, Grčka * Rim, Matica srpska, Novi Sad 1990, p. 161.162.*
- 4) Hans Heinz: *Radikale Veränderungen stehen bevor, Advent-Verlag, Zürich, 1991, pp.46.*
- 5) Trevor Ling: *Istorija religije Istoka i Zapada, SKZ, Beograd 1990, pp. 228.229.*
- 6) E. Ortbandt, D.H.Teuffen: *Ein Kreuz und tausend Wege, Friedrich Bahn Verlag, Konstanz 1962, p.189.*
- 7) August Franzen: *Pregled povijesti crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1970, pp. 55.56.*
- 8) Šarl Etinger et al.: *Istorija jevrejskog naroda, GINKO, Beograd 1996, p. 205-207.*
- 9) A. Franzen: *op.cit. p. 166.*
- 10) Karlheinz Deschner: *Kirche des Un-Heils, Wilhelm Hayne Verlag, München 1980, p. 21.*
- 11) Dž.Dž. Vitrou: *Vreme kroz istoriju, SKZ, Beograd 1993, pp. 237-238.*
- 12) *Ibid.: p.28.*
- 13) Jevsevije Popović: *Opća crkvena istorija, Sremski Karlovci 1912, sv. I, pp. 658.659.*
- 14) Ljubomir Nenadović: *Pisma iz Italije, Nolit, Beograd 1985, pp. 112, 113.*
- 15) Norman Foster: *Hodočasnici, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1986, p 33.*
- 16) K. Deschner: *op. cit., p.39.*
- 17) A. Franzen: *op.cit. p. 170.*
- 18) Dante Alighieri: *Božanstvena komedija, prevod Mihovil Kombol, Sveučilišna naklada Liber, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1976, pp. 106.107.*
- 19) Henri Pirenne: *Povijest Evrope, Kultura, Zagreb 1956, p. 402.*
- 20) N. Foster: *op.cit., p. 23*

- 21) Dž. Kingston, D. Lambert: *Velike svetske katastrofe i krize*, Narodna knjiga - Vuk Karadžić, Beograd 1982, pp.22.23.
- 22) H. Dž. Vels: *op.cit.*, p. 363.
- 23) K. Deschner: *op. cit.*, pp. 114.115.
- 24) H. Dž. Vels: *op.cit.*, p. 385.
- 25) BESEDE, *Kultura*, Beograd 1966, p.112.
- 26) H. Heinz: *Zwischen Zeit und Ewigkeit*, Wegweiser-Verlag, (n.d.), p. 206.
- 27) T. Ling: *op.cit.*, pp. 224.225.
- 28) Rasel Baril: *Novi svetski poredak, Preporod*, Beograd 1994, pp. 106.107.

NEBESKI SUD - SUDBINA VAVILONA

Vdeli smo kakva je bila sudbina prvog Vavilona - kula je srušena, iako je, prema Bibliji, bila moć-no građevinsko delo.

I drugi Vavilon otišao je na smetlište istorije. Interesantno je da su arheolozi u ruševinama starog Vavilona i na okolnom području otkrili mesta na kojima je bilo više zigurata i piramidalnih stepenastih hramova. Stari zapisi o takvim hramovima često sadrže reči: „Njegov vrh će dosezati do neba.“ Međutim, pre nego što se drugi Vavilon i podigao, Biblija mu je postavila pitanje:

“Kako pade s neba, zvezdo danice, kćeri zori-na? kako se obori na zemlju koji si gazio narode? A govorio si u srcu svom: izaći ću na nebo, više zvezda Božjih podignuću presto svoj, i sešću na gori zbornoj na strani severnoj. Izići ću u visine nad oblake, izjed-načiću se s višnjim. A ti se u pakao svrže, u dubinu grobnu.” Is 14,12-15.

Tako je završio drugi Vavilon. A treći? Šta će biti s njim? Glas anđela koji leti posred neba sa sigurnošću najavljuje i njegov pad: **“Pade, pade Vavilon grad veliki!”** (Otk 14,8). Zbog čega? Iz istog razloga kao i prva dva Vavilona: “Jer gresi njeni dopreše čak do neba, i Bog se opomenu nepravde nje-ne.” Otk 18,5.

Rekli smo već da je to utešna poruka koju Nebo šalje vernima, prognanima i ugnjetenima u duhovnom Vavilonu. Kao Božji neprijatelj i neprijatelj Božjeg naroda, on ne može večno vladati! On je osuđen na propast. Mi, koji živimo u periodu Roga do neba, odnosno trećeg Vavilona, možemo s verom gledati kako se već ruše njegove zidine i raskopavaju njegovi temelji. Vreme milosti savremenog Vavilona brzo i neumitno ističe.

Nakon što su proroku Danilu pokazana četiri svetska carstva, njegov pogled je bio upravljen prema nebu, gde je ugledao jedinstven prizor - Nebeski sud:

“Gledah dokle se postaviše prestoli, i starac (Starešina dana - *Bakotić*; Pradavni - *Stvarnost*) sede, na kom beše odelo belo kao sneg, i kosa na glavi kao čista vuna, presto mu bejaše kao plamen ognjeni, točkovi mu kao oganj razgoreo. Reka ognjena izlažaše i tecijaše ispred njega, tisuća tisuća služaaše mu, i deset tisuća po deset tisuća stajahu pred njim; sud sede i knjige se otvoriše. Tada gledah radi glasa velikih reči koje govoraše onaj rog; i gledah dokle ne bi ubijena zver i telo joj se raščini i dade se da izgori ognjem. I ostalim zverima uze se vlast, jer dužina životu beše im određena do vremena i do roka. Videh u utvarama noćnim, i gle, kao sin čovečji iđaaše s oblacima nebeskim, i dođe do starca i stade pred njim. I dade mu se vlast i slava i carstvo da mu služe svi narodi i plemena i jezici; vlast je njegova vlast večna, koja neće proći, i carstvo se njegovo neće rasuti.” Dan 7,9-14.

Šta zapažamo? Ono što većina hrišćana, na žalost, danas ne zna i ne vidi - Nebeski sud počinje pre dolaska Sina čovečjeg, odnosno Isusa Hrista. Tek kad On, kao Mesija, na Nebeskom sudu primi od svog Oca, Starešine dana, vlast i slavu i carstvo, vlast već-

nu koja neće proći i carstvo koje se neće rasuti, tek tada će doći da ukine sva zemaljska carstva i da uspostavi svoje nebesko carstvo.

Kada će to biti?

Ne možemo sa sigurnošću znati dan i čas Hristovog dolaska, jer nam to nije otkriveno, ali okvirno možemo znati vreme kada će se to dogoditi. Videli smo koliki je period dat Malome rogu: "I daće mu se u ruke za vreme i za vremena i za po vremena." Dan 7,25. Zatim slede reči: "Potom će sesti sud..." Dan 7,26. Dugi period delovanja Maloga roga od 1260 godina završio se 1798. godine. "Potom će sesti sud..." - kaže prorok. Prema tome, slobodno možemo reći da je Nebeski sud već otpočeo i da se sada praktično nalazimo u vremenu Suda.

U ovom veku doživeli smo takođe da je papska "rana smrti" (Otk 13,3) izlečena takozvanim Lateranskim ugovorom 11.2.1929. godine. Milioni žrtava u drugom svetskom ratu koji su pali sa blagoslovom papstva pokazali su šta to znači. Izlečeno papstvo je podiglo glavu. Hitlerove ratne pohode pratili su blagoslovi i molitve sveštenika Rimokatoličke crkve. Tadašnji papa Pije XII čak je javno hvalio Hitlera kad je ovaj krenuo na "bezbožne komuniste" u Rusiji. **"Hitlerovi pogromi, Hitlerove gasne komore, sve je to upravo bilo nastavak i ispunjenje onoga što je Crkva Hristova (ili Đavolova?) iz generacije u generaciju uvežbavala."** - tako piše nemački istoričar Karlhajnc Dešner u svojoj knjizi "Zastupnici Boga, Istorija papa u 20. veku".¹⁾ A o Musolinijevim pohodima da i ne govorimo. Kada je pao Treći Rajh najviši crkveni velikodostojnici pomogli su hiljadama ratnih zločinaca, nacista da prežive tako što su im obezbedili pasoše i prebacivanje takozvanim "pacov-

skim kanalima”, uglavnom u Južnu Ameriku. Međutim, tu još nije kraj. Sve više će papstvo podizati glavu, a to znači da možemo očekivati da se ponovi mračni srednji vek sa progonstvima i inkvizicijom, i to u žešćoj meri i u globalnim razmerama. Papa već sada u jednom pismu biskupima (1998) insistira na pokori i izjavljuje da će se svako kršenje fundamentalnih učenja tretirati kao jeres, a neposlušni će se kazniti. Naravno, kad bude uvežbao kažnjavanje svojih neposlušnih vernika, što mu neće biti teško s obzirom na viševjekovno iskustvo, onda će uz pomoć svetovnih vlasti preći na kažnjavanje vernika drugih crkava. Setimo se reči Isusa Hrista kada je govorio o poslednjim događajima: “I svi će narodi omrznuti na vas imena mojega radi.” Mt 24 9. To i nije nikakvo čudo, jer će “žena pijana od krvi svetih i od krvi svedoka Isusovih” (Otk 17,6) opiti sve narode.

Međutim, ne treba strahovati. Tada će se Mesiji dati “vlast i slava i carstvo da mu služe svi narodi i plemena i jezici” (Dan 7,14). To je trenutak dolaska Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista. Ali pre tog trenutka Bog u svojoj milosti upućuje poziv svim iskrenim dušama koje se nalaze u Vavilonu da izađu iz njega:

“I posle ovoga videh drugoga anđela gde silazi s neba, koji imaše oblast veliku; i zemlja se zasvetli od slave njegove. I povika jakim glasom govoreći: pade, pade Vavilon veliki, i posta stan đavolima, i tamnica svakome duhu nečistome, i tamnica svih ptica nečistih i mrskih; jer otrovnim vinom kurvarstva svojega napoji sve narode; i carevi zemaljski s njom se kurvaše, i trgovci zemaljski obogatiše se od bogatstva slasti njene. I čuh glas drugi s neba koji govori: **izidite iz nje, narode moj, da se ne pomešate u grehe njene, i da vam ne naude zla njena.** Jer gresi njeni dopreše čak do neba, i Bog se opomenu nepravde

njene. Platite joj kao što i ona plati vama, i podajte joj dvojinom onoliko po delima njenima: kojom čašom zahvati vama zahvatite joj po dva puta onoliko. Koliko se proslavi i nasladi toliko joj podajte muka i žalosti; jer govori u srcu svojemu: sedim kao carica, i nisam udovica, i žalosti neću videti. Zato će u jedan dan doći zla njena: i smrt, i plač i glad, i sažeći će se ognjem; jer je jak Gospod Bog koji joj sudi. I zaplaće i zajaukati za njom carevi zemaljski koji se s njom kurvaše i besniše, kad vide dim gorenja njena, izdaleka stojeći od straha muka njenih i govoreći: **jaoh! jaoh! grade veliki Vavilone, grade tvrdi, jer u jedan čas dođe sud tvoj!**” Otk 18,1-10.

LITERATURA:

1) *Karlheinz Deschner: Die Vertreter Gottes, Eine Geschichte der Päpste im 20. Jahrhundert, Wilhelm Hayne Verlag, München 1994, p. 12.*

Foto: Jelena Kostić

PALANSKI

